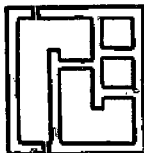

۴۸۹

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه

**پروژه مطالعاتی نظام بودجه ریزی کشور
(تشکیلات اداری و مالی)**

**پیوست شماره شش
ترکیب، کمیت و کیفیت نیروی انسانی در آموزش**

HJ
۲۱۵۴
/۴
پ ۹۷ الف/
پیوست ۶
ن ۱۰

جمهوری اسلامی ایران
سازمان برنامه و بودجه

✎ پروژه مطالعاتی نظام بودجه ریزی کشور
(تشکیلات اداری و مالی)

پیوست شماره شش
ترکیب، کمیت و کیفیت نیروی انسانی در آموزش

شورای هدایت پروژه

فهرستبرگه

ایران . وزارت برنامه و بودجه . شورای هدایت پروژه

پروژه مطالعاتی نظام بودجه‌ریزی کشور: تشکیلات اداری و مالی / شورای هدایت پروژه . -
تهران : وزارت برنامه و بودجه ، شورای هدایت پروژه ، ۱۳۶۵ -
ج . : جدول ، نمودار .

ناشر متغیر: جلد ۳ - و پیوستها: سازمان برنامه و بودجه ، مرکز مدارک
اقتصادی - اجتماعی و انتشارات .

مندرجات: ج ۱۰ . ضرورت بازنگری ، مشمول بررسی و حوزه‌های مطالعاتی . - ج ۲۰ . طرح کلی
ساختار و سازمان بودجه‌ای ایران . - ج ۳۰ . بودجه متوازن: امکان‌سنجی
پیوستها: - شماره ۲ . ضوابط‌گزینش پروژه‌های عمرانی در

بخش صنعت . - شماره ۳ . بازنشتگی در بخش عمومی . -

- شماره ۶ . ترکیب ، کمیت و کیفیت نیروی انسانی در آموزش .

۱ . بودجه - ایران . ۲ . امور مالی - حسابداری . ۳ . ایران - سیاست مالی . ۴ . امور مالی -
ایران . الف . سازمان برنامه و بودجه . مرکز مدارک اقتصادی - اجتماعی و انتشارات . ب .
عنوان . ج . عنوان: نظام بودجه‌ریزی کشور: تشکیلات اداری و مالی .

سازمان برنامه و بودجه
کتابخانه مرکزی

پ ۹۷ الف / ۴ / ۲۱۵۴ HJ

چاپ دوم

۱۰۵

P.B.O

68177

پروژه مطالعاتی نظام بودجه‌ریزی کشور (تشکیلات اداری و مالی) پیوست شماره شش

ترکیب ، کمیت و کیفیت نیروی انسانی در آموزش

تهیه کننده: شورای هدایت پروژه

ناشر: سازمان برنامه و بودجه ، مرکز مدارک اقتصادی - اجتماعی و انتشارات

تیراژ: ۲۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: چاپخانه سازمان برنامه و بودجه

همه حقوق برای ناشر محفوظ است .

۶۸۱۷۷

۲۱ / ۱۵ / ۷۰

فهرست مطالب

۲	صفحه	پیشگفتار
۷	صفحه	مقدمه
بخش نخست : آموزش و پرورش		
۹	صفحه	الف - دوره ابتدائی
۹	صفحه	ب - دوره راهنمایی
۱۴	صفحه	ج - دوره متوسطه
۱۹	صفحه	بخش دوم : علوم و آموزش عالی
۲۸	صفحه	الف - گزارش آماری
۲۸	صفحه	ب - تجزیه و تحلیل آماری دانشجویان دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور
۳۱	صفحه	نتیجه :
۳۴	صفحه	پیوست شماره ۱ - جداول دوره ابتدائی
۴۵	صفحه	پیوست شماره ۲ - جداول دوره راهنمایی
۴۴	صفحه	پیوست شماره ۳ - جداول دوره متوسطه
۴۷	صفحه	

پیشگفتار

مسائل مربوط به بررسی و برنامهریزی نیروی انسانی در سالهای اخیر در بیشتر کشورهای جهان اعم از توسعه یافته یا در حال توسعه مورد توجه قرار گرفته است .

یکی از عوامل اصلی این توجه را بایدارتباط مستقیم میان عامل نیروی انسانی و عوامل دیگر توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه دانست . بدون شک هرگونه پیشرفت اجتماعی و اجرای هر نوع برنامه توسعه مستلزم وجود افرادی کاردان، ماهر، متخصص و شایسته است . بررسی و برنامه ریزی نیروی انسانی که عامل اصلی است معمولاً در برنامه های توسعه اقتصادی - اجتماعی در سطح ملی انجام می پذیرد . بدین معنی که برنامه ریزان با توجه به ضوابط و اطلاعات ویژه ای چون وضعیت موجود نیروی انسانی، ترکیب سنی، تحصیلی و جنسی این نیرو و نیز توزیع جغرافیائی آن و توزیع بر حسب بخشهای اقتصادی ضرایب گوناگون برنامه ریزی را مشخص می کنند .

از آنجا که بخش دولتی یعنی مجموعه وزارتخانه ها و موسسات دولتی و نهادهای وابسته به دولت بالاترین نقش را در پیشبرد برنامه های جامعه به عهده دارد و از ظرفی بالاترین سهم اعتباری بودجه جاری به نیروی انسانی اختصاص داده شده است ، بنا براین با توجه به پرسشهای از این قبیل که آیا در دستگاههای دولتی تورم نیروی انسانی وجود دارد؟ آیا تعداد متخصصان دستگاههای دولتی در برابر افراد غیرمتخصص میزبان و نسبتی متعادل و معقول دارد؟ آیا می توان برای اجرای وظایف دولت معیارها و ضوابطی ارائه داد که براساس آن ضوابط کمیت و کیفیت نیروی

انسانی سنجیده شود و از هدر رفتن بودجه جلوگیری گردد؟ در مطالعات پروژه نظام بودجه ریزی کشور قرا رشد به منظور نخستین اقدام در بررسی و برنامۀ ریزی همه جانبه نیروی انسانی کشور وضع موجود نیروی انسانی بخش دولتی مورد توجه قرار گیرد تا همراه با تعیین وظایف دستگاه های دولتی و بودجه دولت، نیروی انسانی این بخش از ابعاد مختلف کمی و کیفی قابل ارزیابی شود.

بررسی کمی شامل تعداد نیروی انسانی در دستگاه های مختلف دولتی، توزیع جغرافیائی و نسبت زن و مرد و درصدهای مربوط به هر کدام از عناوین بالا است که رویه هم رفته تصویر کاملاً ملی از نیروی انسانی موجود از دید کمی ارائه می نماید. اگر نوسانات و تغییرات کمی چند سال گذشته بر اساس آمارهای بدست آمده و در حال تهیه مورد بررسی قرار گیرد، روند تزایدی نیروی انسانی بخش دولتی که نشان دهنده گسترش دستگاه های دولتی و لزوم هزینه های پرسنلی بیشتر در آینده است نمودار می گردد.

هر چند در این مطالعه منظور بررسی جامع نیروی انسانی بخش عمومی نیست و صرفاً به قسمتی (دولت) از آن بسنده خواهد شد، معذالک باید توجه داشت که روند افزایش و گسترش دستگاه های بخش عمومی در سالهای اخیر در بین کشورهای جهان یکی از بالاترین نسبتها را نشان می دهد. بعبارت دیگر، اگر تعداد کارکنان دولت در مقایسه با تمامی جمعیت کشور مورد نظر باشد این تناسب در کشورهای اروپائی و آمریکائی تقریباً عدد ثابتی است که ضریب رشد جمعیت بر اثرنا چیز بودن، نقشی قابل اهمیتی در آن ندارد. البته در کشور ما همواره ضریب رشد جمعیت باید مورد محاسبه قرار گیرد و بدین لحاظ نباید انتظار داشت که تعداد

کارمندان دولت در سال جاری با ده سال قبل یکسان با شد و تعجب آور نیست اگر کمیت نیروی انسانی طی ده سال رقم قابل توجهی افزایش نشان دهد.

دربرسیهای کیفی، عوامل مربوط به تخصص و مهارتهای شغلی یا بعبارت دیگر نیروی انسانی پرورش یافته در سطوح تحصیلی بالا چون دانشگاهها و موسسات عالی حرفهای و فنی در مقابل نیروی انسانی با تحصیلات کم و مهارتهای اندک و مشاغل ساده مورد توجه قرار میگیرد. نسبت نیروهای صف دستگاهاهی دولتی که وظایف اساسی مربوط به اهداف یک بخش یا یک دستگاه را انجام می دهند در برابر نیرویهای پشتیبانی سنجیده می شود. در این زمینه هرچند که قضاوتهای کلی چون تورم نیروهای خدماتی و پشتیبانی وجود دارد و این قضاوتها تا حدودی نیز صحیح است ولی تا زمانیکه آمار و ارقام صحیح در دست نباشد و تا بهیر لازم برای کم شدن و جایگزینی این نیروها و انتقال آنان به بخشهای تولیدی جامعه صورت نگیرد، هر نوع سخن انتقاد آمیزی خالی از پیش داوریهای غیر علمی نخواهد بود.

ترکیب سنی جامعه کارکنان نیز می تواند نشان دهنده پیرای جوان بودن میانگین آمار کارکنان باشد که اگر چنین میانگینی از سن بالا برخوردار باشد دلیل بر بی تحرکی جامعه، عدم بکارگیری جوانان و عدم پویائی آن است و اگر بیش از اندازه جوان باشد کمی تجربه، تغییرات سریع در تصمیم گیری و گسترش افقی دستگاهاهی دولتی را از دید متخصصان نیروی انسانی باعث خواهد شد. هرچند که ترکیب سنی جامعه با ترکیب سنی کارکنان دولت باید تا حدودی هماهنگ باشد، اگر در کشورهای اروپای غربی و آمریکا و کشورهای که رشد جمعیت آنها کمتر از یک درصد است می بینیم

که اغلب تصمیم گیران دستگاه های دولتی را افراد سنین بالای جامعه تشکیل می دهند و در کشورهای در حال توسعه گرایش بسوی جوانان است که این امر را می توان ناشی از ترکیب سنی جامعه دانست .

عوامل مربوط به تحصیلات ، سطوح تخصصی ، توزیع تخصصها و سایر عوامل کیفی هریک از دیدگاه بررسی تخصصی نیروی انسانی بحث ویژه ای دارد که می باید با تفصیل بیشتری به آن پرداخته شود .

با فرض ادامه این مطالعه در مراحل بعد مبنای لازم برای تعیین استانداردهای نیروی انسانی در سطوح تخصصی و نیمه تخصصی را نیز می توان ارائه کرد که در مواردی این ضوابط بر مبنای عینیت و کمیتها قابل تعیین و تشخیص است ، چون نسبت پزشک به جمعیت در جامعه ، نسبت پزشک به تعداد دبیران در درماتیکا و نسبت پزشک به تخت در بخشهای مختلف بیمارستانی و نیز معیاری چون تعداد دانش آموزان و معلمان ، یا کلاس و معلم و نظایر آن . اما در موارد دیگر معیارهای تخصصی و کیفی باید از طریق تجزیه شغل به کمیت تبدیل شوند ، همچون نسبت محقق با میزان تحقیق یا نسبت های سرپرستی در مدیریتهای تخصصی با میزان کار و تعداد افراد تحت سرپرستی .

از سوی دیگر ، بررسی دقیق نیروی انسانی نیازمند دسترسی به آمار و اطلاعات صحیح و بهنگام است که متأسفانه در کشور ما به سهولت عملی نیست . برای گزارش حاضر ، علاوه بر این که آمار و اطلاعات موجود از منابع مختلف جمع آوری شده است ، در تجزیه و تحلیل و رفع پاره های از نارسائیهای از ارتباطات اختصاصی برخی از بررسی کنندگان با منابع اطلاعاتی نیروی انسانی نیز یاری گرفته شده است . شاید این نکته قابل ذکر باشد

که چگونگی انتخاب و اتخاذ تدابیر لازم برای جمع آوری اطلاعات صحیح مدتها وقت بررسی کنندگان را بخود اختصاص داده بود، زیرا اغلب دستگاها و سازمانهای بخش عمومی اطلاعات نیروی انسانی خود را محرمانه نگهداری می کنند، بطوری که دسترسی به آنها بسیار مشکل و گاه غیرممکن می نماید. حاصل بررسیهای انجام شده در زمینه وضع موجود نیروی انسانی در بخش عمومی در قالب سه گزارش به شرح زیر ارائه می شود که گزارش سوم بدلیل اهمیت ویژه بخش آموزش (آموزش و پرورش و آموزش عالی) بصورت مستقل مورد توجه قرار گرفته است.

۱- بررسی وضع کلی نیروی انسانی در بخش دولتی.

۲- بررسی وضع نیروی انسانی به تفکیک وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی.

۳- بررسی کمی و کیفی نیروی انسانی در بخش آموزش دولتی.

گزارش حاضر موضوع "بررسی کمی و کیفی نیروی انسانی بخش آموزش دولتی" اعزاز آموزش و پرورش و علوم و آموزش عالی است که تحلیل کمی آن، آمار دانش آموزان مقاطع ابتدائی، راهنمایی تحصیلی و متوسطه طی یک دوره دهساله از ۱۳۵۵ به بعد را در بر می گیرد. با مقایسه آمار مذکور با آمار دانشجویان دانشگاههای مختلف کشور در طی همین دوران زمینه لازم برای طرح یکی از مهمترین مسائل نظام آموزشی کشور یعنی "افت نیروی انسانی" فراهم می آید که در ادامه گزارش بدان پرداخته شده است.

این گزارش آقایان محمد باقر میرعزیدی، دکتر منوچهر بازاریار، خسرو عقیقی، امین اله علوی، عباسقلی کرمی فروابوطالب نسا به حقیقی تهیه و تنظیم کرده اند، و مسئولیت هماهنگی آن با شورای هدایت پروژه برعهده آقای دکتر منوچهر بازاریا ربوده است.

شورای هدایت پروژه

با توجه به اینکه آموزش و پرورش نسل جوان، بالاترین و اولترین هدف تا مین نیازهای آینده جامعه محسوب می گردد و از آنجا که وزارتخانه مسئول آموزش و پرورش به تنهایی دوسوم نیروی انسانی بخش مشمول قانون استخدام کشوری را در بر می گیرد، و نیز به موازات بررسیهای که در مورد وظایف دولت در زمینه آموزش و پرورش صورت گرفته است، اینک گزارش بررسی وضع موجود آموزش و پرورش که بر اساس آمارها و ارقام منتشر شده از سوی آن وزارت و نیز با توجه به آمار منتشر شده توسط سازمان اموراداری و استخدامی کشور و بررسیها و تجزیه و تحلیلهای لازم تهیه گردیده همراه با نکات عمدهای که می تواند در تصمیم گیریهای آینده مورد استفا ده قرار بگیرد و نیز عوامل تعیین کننده استانداردهای پایه این بخش، ارائه می شود.

نیروی انسانی متمرکز در وزارت آموزش و پرورش در سنوات اخیر سهم عظیمی از مجموع نیروی انسانی موجود در سطح دستگاههای دولتی و بطور کلی مستخدمین دولت را به خود اختصاص داده است.

بطور مثال در سال ۱۳۶۲ طبق آمارهای موجود از تعداد ۷۸۴۴۴۲ نفر مستخدمین مشمول قانون استخدام کشوری ۵۳۳۲۰۱۰ نفر (۶۷/۹۷٪) مربوط به وزارت آموزش و پرورش بوده که از این تعداد ۳۱۴۹۹۶ نفر را مردان و ۲۱۸۲۰۵ نفر را زنان تشکیل می داده اند.

در همین سال تعداد مستخدمین پیمانی وزارت آموزش و پرورش بالغ بر ۳۸۱۵۷ نفر بوده است (معادل ۷۸/۰۱ درصد مجموع مستخدمین پیمانی کشور) که اکثرا در مشاغل آموزشی بخدمت اشتغال داشته اند.

در سال ۱۳۶۳ از مجموع ۸۲۴۵۳۷ نفر مستخدمین مشمول قانون استخدام کشوری (رسمی ۷۷۱۱۳۹، پیمانی ۵۳۳۹۸) وزارت آموزش و پرورش بالغ بر ۵۷۱۰۱۷ نفر را در اختیار خود داشته است که این رقم معادل ۶۹/۲۵ درصد مجموع کارکنان دولت را در سال ۱۳۶۳ تشکیل می دهد.

همچنین در سال ۱۳۶۴ از مجموع ۷۷۱۱۷۷ نفر مستخدمین رسمی دولت تعداد ۵۳۲۰۷۶ نفر مربوط به وزارت آموزش و پرورش می باشد (حدود ۶۹ درصد). بر اساس آمار سال ۱۳۶۶ جمع مستخدمین مشمول قانون استخدام کشوری بالغ بر ۹۱۸۴۶۴ نفر است که از این تعداد ۶۳۴۵۳۷ نفر متعلق به وزارت آموزش و پرورش و ۲۸۳۹۲۷ نفر دیگر را مستخدمین سایر دستگاههای دولتی تشکیل می دهد. بدین ترتیب مستخدمین آموزش و پرورش در سال ۶۶ نیز حدود ۶۹٪ کل مستخدمین مشمول قانون استخدام کشوری را تشکیل می دهند.

حال باید دید که این تعداد فراوان نیروی انسانی به چه ترتیب در دوره های مختلف تحصیلی مشتمل بر (ابتدائی، راهنمایی و متوسطه) توزیع می شود و روند این توزیع از سال ۱۳۵۵ به بعد چگونه بوده است؟ همچنین اطلاعات مربوط به نیروی انسانی بخش علوم و آموزش عالی به عنوان بخش مکمل و نهائی آموزش و پرورش از چه قرا را است. هرچند که مقررات استخدامی و ضوابط خدمت در بخش علوم و آموزش عالی تا حدودی متفاوت (در مورد کادر آموزشی) است.

بخش نخست

آموزش و پرورش

الف) دوره ابتدائی

۱- سال تحصیلی ۱۳۵۵-۱۳۵۶ : در این سال تحصیلی

تعداد کل دانش آموزان کشور بالغ بر ۶۵۴۷۱۸۰ نفر گزارش گردیده که از این تعداد ۴۰۷۸۰۰۰ دانش آموز به دوره ابتدائی اختصاص داشته است .

تعداد کارکنان دوره ابتدائی در سطح کشور حدود ۱۳۸۰۰۰ نفر مرکب

از ۶۲۰۰۰ مرد و ۷۶۰۰۰ زن و وضعیت تحصیلی آنان بشرح زیر بوده است :

درصد ۰/۱۶

تحصیلات دانشگاهی

درصد ۱/۶۱

فوق دیپلم

درصد ۸۴/۲۳

دیپلم

درصد ۱۴

کمتر از دیپلم

۱۱۷۸۰۰ نفر از کارکنان یاد شده (۵۱۴۰۰ مرد و ۶۶۲۰۷ زن) به تدریس

اشتغال داشته اند که معادل ۸۵ درصد می باشد .

تعداد دانش آموزان تهران در سال یاد شده ۵۲۴۰۰ نفر و تعداد

کارکنان دبستانهای تهران ۱۸۵۰۰ نفر بوده که ۱۴۴۰۰ نفر از آنان در تدریس

مشارکت داشته اند و در برابر هر ۳۹ دانش آموز یک آموزگار موجود بوده است .

۲- سال تحصیلی ۱۳۵۶-۱۳۵۷ : در این سال تحصیلی تعداد دانش

آموزان کشور به رقم ۶۷۵۸۰۰۰ نفر بالغ گردید که ۴۳۰۰۰۰۰ نفر از آن به دوره

ابتدائی اختصاص داشته و برای تعلیم و تربیت آنان تعداد کارکنان دوره

ابتدائی ۱۵۴۵۰۰ نفر شامل ۶۷۰۰۰ مرد و ۸۷۵۰۰ زن گزارش گردیده و وضعیت

تحصیلی آنان بشرح زیر بوده است :

تحصیلات دانشگاهی	۵/۱۲ درصد
فوق دیپلم	۱/۳۹ درصد
دیپلم	۸۶/۴۴ درصد
کمتر از دیپلم	۱۲/۰۵ درصد

از کارکنان یادشده ۱۲۹۰۰۰ نفر شامل ۵۳۸۰۰ مرد و ۷۵۲۰۰ زن به —
تدریس اشتغال داشته اند که این رقم معادل ۸۰ درصد کل کارکنان دوره
ابتدائی را تشکیل می دهد .

تعداد دانش آموزان تهران ۶۵۰،۰۰۰ و تعداد کارکنان دوره ابتدائی
مدارس تهران ۱۸۶۰۰ نفر گزارش شده که ۱۴،۴۰۰ نفر از آنان در تدریس مشارکت
داشته و نسبت دانش آموز به آموزگار معادل ۴۰ نفر بوده است .

۳- سال تحصیلی ۱۳۵۸-۱۳۵۷ : براساس آمارهای موجود و بررسیهای
که در این زمینه بعمل آمده ، در سال تحصیلی مذکور جمعا حدود ۸۴۰،۰۰۰ نفر
دانش آموز در سطح کشور به تحصیل اشتغال داشته اند که از این تعداد ۴۳۰،۰۰۰
نفر در دوره ابتدائی سرگرم تحصیل بوده اند .

در برابر حدود ۴،۳۰۰،۰۰۰ نفر دانش آموزان دبستانی ، تعداد کارکنان
دبستانها بالغ بر ۱۷۴،۰۰۰ نفر بوده است که از این تعداد حدود ۷۴،۰۰۰ نفر
را کارمندان مرد و تعداد ۱۰۰،۰۰۰ نفر را کارمندان زن تشکیل می داده اند
(این تعداد شامل کلیه کارکنان آموزشی و غیر آموزشی بوده است) .

وضعیت تحصیلی کارکنان دبستانها در سال تحصیلی ۱۳۵۸-۱۳۵۷ بشرح

ذیل بوده است :

۵/۱۶ درصد

تحصیلات دانشگاهی

۱/۸۴ درصد

فوق دیپلم

۸۶/۵۸ درصد

دیپلم

۱۱/۴۲ درصد

کمتر از دیپلم

از مجموع ۱۷۴،۰۰۰ نفر کارکنان دبستانها، ۱۴۴،۰۰۰ نفر ———
(معادل ۸۲/۷۵ درصد) به امر تدریس اشتغال داشته اند که به ترتیب ۵۶،۰۰۰
نفر (مرد) و ۸۸،۰۰۰ نفر (زن) بوده است.

در سال تحصیلی ۱۳۵۸-۱۳۵۷ در تهران تعداد دانش آموزان دبستان
بالغ بر ۶۳۳،۰۰۰ نفر و تعداد کارکنان دبستانها مجموعاً ۲۳۰،۰۰۰ نفر بوده که
از این تعداد حدود ۱۸،۰۰۰ نفر را آموزگاران تشکیل می داده اند.
بدین ترتیب در سال تحصیلی مزبور برای هر ۳۷ نفر دانش آموز،
یک نفر آموزگار وجود داشته است.

۴- سال تحصیلی ۱۳۵۸-۱۳۵۹ : در این سال تحصیلی افزایش
دانش آموزان دبستانی نسبت به سال قبل معادل ۷۰۰،۰۰۰ نفر و افزایش
تعداد کارکنان دبستانها معادل ۵۰،۰۰۰ نفر بوده است.

در این سال تحصیلی بر تعداد کارکنان مرد بیش از کارکنان زن افزوده
شده و از سوی دیگر این افزایش عمدتاً در درجه تحصیلی کمتر از دیپلم صورت گرفته
بنحوی که نسبت مستخدمین کمتر از دیپلم از ۱۱/۴۲ درصد در سال ۱۳۵۸ - ۱۳۵۷
به ۲۵ درصد در سال ۱۳۵۸-۱۳۵۹ افزایش یافته است.

در سال مورد بحث از ۲۲۷،۰۰۰ نفر کارکنان دبستانی تعداد ۱۹۱،۰۰۰
نفر به تدریس اشتغال داشته اند که از این تعداد آموزگاران ۸۴،۰۰۰ نفر را مردان
و ۱۰۷،۰۰۰ نفر را زنان تشکیل می داده اند.

در نتیجه نسبت دانش آموز به آموزگار به ترتیب ۳۰ نفر در مقابل یک نفر در شهرها و ۲۴ نفر در مقابل یک نفر در روستاها بوده است .

در تهران طی سال تحصیلی مذکور حدود ۱۲۰،۰۰۰ نفر دانش آموز بر تعداد دانش آموزان دبستانی سال قبل افزوده شده و متقابلاً تعداد ۱۰۰،۰۰۰ نفر نیز بر تعداد کارکنان دبستانهای تهران اضافه گردیده و این در حالی است که تعداد آموزگاران دبستانها نسبت به سال قبل تغییری پیدا نکرده است .

هـ- سال تحصیلی ۱۳۶۰-۱۳۵۹ : در سال تحصیلی مذکور به علت بروز جنگ تحمیلی و خسارات وارده به استانهای جنوبی و غربی کشور تهیه آمارهای مربوطه با اشکالاتی مواجه گردیده و به همین جهت ارقام موجود کاملاً مبین واقعیات نمی باشد .

و- سال تحصیلی ۱۳۶۱-۱۳۶۰ : در این سال تحصیلی تعداد دانش آموزان دبستانی به ۵،۳۰۰،۰۰۰ نفر رسید که در مقابل آن کارکنان دبستانی با رقم ۲۳۱،۰۰۰ نفر مشخص می باشد و از این تعداد ۱۰۵،۰۰۰ نفر کارمند مرد و ۱۲۶،۰۰۰ نفر کارمند زن بوده و میزان تحصیلات آنان به ترتیب ، لیسانس و فوق لیسانس ۳۱/۰ درصد ، فوق دیپلم ۷۸/۱٪ ، دیپلم ۲۶/۸۹٪ و کمتر از دیپلم ۶۵/۸٪ بوده است .

از کارکنان دبستانی ۱۹۲،۰۰۰ نفر به امرتدریس اشتغال داشته و نسبت دانش آموز به آموزگار در شهرها معادل ۳۲ و روستاها معادل ۲۵ نفر بوده است .

در تهران تعداد دانش آموزان به ۶۷۵،۰۰۰ نفر و تعداد کارکنان دبستانی به ۲۵،۰۰۰ نفر رسید که ۷۹٪ آنان به امرتدریس اشتغال داشتند .

۷- سال تحصیلی ۱۳۶۲-۱۳۶۱ : در این سال تحصیلی تعداد دانش آموزان دبستانی نسبت به سال قبل معادل ۳۰۰،۰۰۰ نفر افزایش نشان می دهد که جمعا ۵،۵۹۲،۰۰۰ نفر بوده است .

در مقابل تعداد کارکنان دبستانی معادل ۱۹،۰۰۰ نفر افزایش پیدا کرده و به رقم ۲۵۰،۰۰۰ نفر رسید که از این تعداد ۲۰۶،۰۰۰ نفر بتدریس اشتغال داشتند . وضعیت تحصیلی کارکنان دبستانها بگونه ای است که در سطح دیپلم افزایش نشان داده و معادل ۹۰/۱۱٪ و در سطح کمتر از دیپلم کاهش نشان داده و معادل ۷/۸۶٪ بوده است . در تهران تعداد دانش آموزان حدود ۱۵،۰۰۰ نفر افزایش یافت و به رقم ۶۹۰،۰۰۰ نفر رسید .

تعداد کارکنان دبستانهای تهران تفاوت چندانی با سال قبل آن نداشت و ۱۹،۸۰۰ نفر در سال مورد بحث به امر تدریس در تهران اشتغال داشته اند .

۸- سال تحصیلی ۱۳۶۳-۱۳۶۲ : در سال تحصیلی مذکور تعداد دانش آموزان دبستانی کشور با افزایش حدود ۴۰۰،۰۰۰ نفر نسبت به سال قبل آن به رقم ۵،۹۹۴،۰۰۰ نفر رسید . در حالیکه تعداد کارکنان دبستانها هیچگونه افزایشی را نشان نداده بلکه با اندک کاهش همراه است . از تعداد ۲۴۹،۰۰۰ نفر کارکنان دبستانها در سال یاد شده تعداد ۲۰۱،۵۰۰ نفر بتدریس اشتغال داشتند که در مقایسه با سال قبل کاهش معادل ۵،۰۰۰ نفر را نشان می دهد .

نسبت دانش آموزان به آموزگار در شهرها معادل ۳۱ و در روستاها به ۲۸ نفر رسید . نسبت تحصیلات کارکنان نسبت به سال قبل تفاوت عمده ای در بر ندارد .

در تهران تعداد دانش آموزان دبستانی به ۷۱۸،۰۰۰ نفر رسید .
 کارکنان دبستانها در تهران معادل ۲۵،۰۰۰ نفر بودند که ۱۹،۰۰۰ نفر به امر
 تدریس اشتغال ورزیده اند .

۹- سال تحصیلی ۱۳۶۴-۱۳۶۳ : در این سال تحصیلی تعداد دانش
 آموزان دبستانی کشور با افزایشی معادل ۴۰۰،۰۰۰ نفر به رقم ۶،۳۴۳،۰۰۰ نفر
 رسید و با توجه به اینکه رقم کل دانش آموزان کشور ۹،۷۶۶،۰۰۰ نفر بوده است ،
 تعداد دانش آموزان دوره ابتدائی به دو سوم آن بالغ گردید .

تعداد کارکنان دبستانها با رقم ۲۶۸،۰۰۰ نفر ، حدود ۱۸،۰۰۰ نفر افزایش
 نسبت به سال قبل را نشان می دهد که از این تعداد ۲۱۷،۰۰۰ نفر به امر تدریس
 اشتغال داشته و وضعیت تحصیلی آنان به ترتیب در سطح لیسانس و فوق لیسانس
 ۱۸/۰ درصد ، در سطح فوق دیپلم ۶/۳۶٪ ، در سطح دیپلم ۸۶/۳۴٪ و در سطح کمتر
 از دیپلم ۷/۱۲٪ حاکی از آن است که در سطح فوق دیپلم تقویت شده ، ولی در
 سطح دیپلم با کاهش روبرو بوده و در سطح کمتر از دیپلم همان نسبت ثابت گذشته
 را حفظ نموده است .

در تهران تعداد دانش آموزان به ۲۷۶،۰۰۰ نفر افزایش یافت در حالیکه
 از تعداد کارکنان دبستانها در تهران کاسته شد و به رقم ۲۴،۰۰۰ نفر رسید و در
 نتیجه از تعداد آموزگاران نیز کاسته گردید و تعداد آنان به ۱۸،۴۰۰ نفر رسید
 که معادل ۰،۰۰۰ نفر نسبت به سال قبل کاهش نشان می دهد . (پیوست شماره یک) .

(ب) دوره راهنمایی

۱- سال تحصیلی ۱۳۵۵-۱۳۵۶ : در این سال تحصیلی
 دانش آموزان در مدارس راهنمایی سرگرم تحصیل بوده و در مقابل
 ۵۸،۰۰۰ نفر از کارکنان آموزش و پرورش تعلیم و تربیت آنان را برعهده

داشته اند که شامل ۳۰،۵۰۰ مرد و ۲۷،۵۰۰ زن بوده و وضعیت تحصیلی آنان به این شرح است .

۱۱/۴۵ درصد دارای تحصیلات دانشگاهی، ۵۷/۵ درصد فوق دیپلم، ۳۰/۳۷ درصد دیپلم (۶۸/۵ درصد کمتر از دیپلم که از این تعداد ۷۷/۷۷ درصد به تدریس اشتغال داشته اند . نسبت دانش آموز به آموزگار در سطح کشور معادل ۳۰ نفر بوده است و تعداد دانش آموزان دوره راهنمایی تهران ۳۰۲،۶۰۰ نفر و تعداد کارکنان مدارس راهنمایی تهران ۱۱،۷۰۰ نفر گزارش گردید که ۷۷/۷۷ درصد از آنان در تدریس مشا رکت داشته و در ا زاء هر ۳۰ نفر دانش آموز یک آموزگار وجود داشته است .

۲- سال تحصیلی ۱۳۵۷-۱۳۵۶ : در سال تحصیلی مورد نظر تعداد دانش آموزان مدارس راهنمایی به ۱،۴۴۶،۰۰۰ دانش آموز افزایش یافت و تعداد کارکنان مدارس راهنمایی کشور نیز با افزایشی معادل هفت در هزار نفر به رقم ۶۵،۰۰۰ نفر، شامل ۳۵،۰۰۰ مرد و ۳۰،۰۰۰ زن بالغ گردید . وضعیت تحصیلی کارکنان بشرح زیر بوده است :

۱۰/۴۷ درصد دارای تحصیلات دانشگاهی، ۶۰/۹۷ درصد فوق دیپلم، ۲۷/۹۰ درصد دیپلم، و ۶۷/۵ درصد کمتر از دیپلم و از این تعداد ۷۴/۳ درصد به تدریس اشتغال داشته اند . نسبت دانش آموز به آموزگار معادل ۲۹ نفر بوده است . تعداد دانش آموزان دوره راهنمایی تهران در همین سال ۳۰۶،۰۰۰ نفر دانش آموز و تعداد کارکنان مدارس راهنمایی تهران ۱۲،۴۰۰ نفر در ا زاء هر ۳۰ دانش آموز یک آموزگار گزارش شده است .

۳- سال تحصیلی ۱۳۵۸-۱۳۵۷ : در این سال تحصیلی از ۸،۴۰۰،۰۰۰ نفر دانش آموزان سراسر کشور حدود ۱،۵۳۵،۰۰۰ دانش آموز در دوره های

را هنمایی به تحصیل اشتغال داشتند. تعداد کادرکنان مدارس را هنمایی
در سال یاد شده معادل ۷۷,۵۵۰ نفر بوده که ۷۵ درصد آنان وظیفه تدریس را بر
عهده داشتند. از این تعداد حدود ۴۲,۳۰۰ نفر مرد و ۳۵,۲۰۰ نفر زن بوده اند
و وضعیت تحصیلی آنان به این شرح می باشد:

۸/۸۶ درصد دارای تحصیلات دانشگاهی، ۶۴/۹۸ درصد دارای تحصیلات
فوق دیپلم، ۲۵/۶۵ درصد دارای تحصیلات دیپلم و ۵۲/۰ درصد زیر دیپلم و
نسبت دانش آموز به آموزگار معادل ۲۶ نفر بوده است.

میزان دانش آموزان دوره راهنمایی در تهران معادل ۳۱۶,۰۰۰ نفر
و تعداد کادرکنان مدارس را هنمایی ۱۴,۰۰۰ نفر و نسبت دانش آموز به
آموزگار معادل ۳۰ نفر بوده است.

۴- سال تحصیلی ۱۳۵۹-۱۳۵۸: در این سال تحصیلی تعداد دانش
آموزان دوره راهنمایی با افزایشی معادل ۱۰۰,۰۰۰ به رقم ۱,۶۸۹,۸۹۱ نفر
بالغ گردید که در مقابل آن بر تعداد کادرکنان مدارس را هنمایی نیز
به میزان ۱۴,۰۰۰ نفر افزوده گشت و به رقم ۹۱,۶۰۰ نفر رسید. از تعداد یاد
شده معادل ۷۷ درصد به تدریس اشتغال داشتند.

وضعیت تحصیلی کادرکنان مدارس را هنمایی در این سال بصورت زیر
در آمده است:

تحصیلات دانشگاهی ۷/۶ درصد، بیا نگرکاهی به میزان یک درصد
نسبت به سال قبل است.

تحصیلات فوق دیپلم با افزایشی معادل ۶ درصد بالغ بر ۷۰ درصد
گردید. تحصیلات دیپلم ۱۹/۵۴ درصد کاهی معادل ۶ درصد و تحصیلات

کمتر از دیپلم با افزایشی معادل $1/5$ درصد به $2/46$ درصد رسید.

در تهران تعداد دانش آموزان دوره راهنمایی ۳۳۱,۵۰۰ نفر و تعداد کارکنان ۱۵,۵۰۰ نفر بوده است.

۵- سال تحصیلی ۱۳۶۰-۱۳۵۹: اما رسال تحصیلی مذکور بدلیلی شروع جنگ تحصیلی گویای واقعیت نمی باشد.

۶- سال تحصیلی ۱۳۶۱-۱۳۶۰: در این سال تحصیلی تعداد دانش آموزان دوره راهنمایی ۱,۰۷۵,۰۰۰ نفر و تعداد کارکنان مدارس ۹۲,۰۰۰ نفر ذکر شده که از این تعداد $75/95$ درصد به وظیفه تدریس پرداخته و تحصیلات آنان به شرح زیر بوده است:

تحصیلات دانشگاهی $5/36$ درصد، فوق دیپلم $70/08$ درصد، دیپلم $23/32$ درصد و کمتر از دیپلم $1/24$ درصد.

در تهران تعداد دانش آموزان مدارس راهنمایی ۳۳۳,۶۰۰ نفر گزارش شده است.

تعداد خدمتگزاران مدارس راهنمایی در سال تحصیلی یادشده ۱۳,۸۰۸ نفر بوده که معادل $13/03$ درصد کل کارکنان دوره راهنمایی را تشکیل می دهد.

۷- سال تحصیلی ۱۳۶۲-۱۳۶۱: در سال تحصیلی مورد نظر تعداد دانش آموزان مدارس راهنمایی به میزان ۳۳,۰۰۰ نفر کاهش یافت و به رقم ۱,۰۷۱۷,۰۰۰ نفر رسید، در حالی که تعداد کارکنان مدارس راهنمایی با افزایشی معادل یازده هزار نفر به ۱,۰۳,۸۰۰ نفر بالغ گردید که 79 درصد از آنان به تدریس اشتغال داشته اند. از کارکنان یادشده حدود ۳۹,۵۰۰ نفر

را زنان و بقیه را مردان تشکیل می دهند. وضعیت تحصیلی کارکنان مدارس راهنمایی در سطح دانشگاهی، و فوق دیپلم با افت محسوسی روبرو بود. بطوریکه بترتیب با اعداد ۴/۶۲ درصد و ۶۴/۷۹ درصد نسبت به سال قبل کاهش نشان می دهد، ولی در سطح دیپلم ۲۹/۴۵ درصد و در سطح کمتر از دیپلم ۱/۱۴ - درصد بوده است. در تهران نیز تعداد دانش آموزان دوره راهنمایی نسبت به سال قبل با کاهش معادل ۱۵،۰۰۰ نفر روبرو بوده و رقم ۳۱۸،۰۰۰ نفر را بیان می دارد.

۸- سال تحصیلی ۱۳۶۳-۱۳۶۲: در این سال تحصیلی تعداد دانش آموزان مدارس راهنمایی با افزایشی معادل یکصد هزار نفر به رقم ۱،۸۱۷،۰۰۰ نفر بالغ گردید. تعداد کارکنان مدارس راهنمایی با افزایش اندکی معادل سه هزار نفر به رقم ۱۰۶،۸۰۰ نفر رسید که حدود ۴۱،۰۰۰ نفر آنان را زنان تشکیل می دهند و ۷۵/۵۸ درصد از کل کارکنان به امر تدریس اشتغال داشتند. وضعیت تحصیلی کارکنان مدارس راهنمایی نسبت به سال قبل تفاوت محسوسی را نشان نمی دهد.

در تهران تعداد دانش آموزان به ۳۳۴،۰۰۰ نفر رسید که نسبت به سال قبل با افزایشی معادل ۱۶،۰۰۰ نفر همراه بوده است. تعداد خدمتگزاران با رقم ۱۴،۰۰۰ نفر معادل ۱۱/۶۱ درصد کارکنان بوده است.

۹- سال تحصیلی ۱۳۶۴-۱۳۶۳: در سال تحصیلی مذکور تعداد دانش آموزان دوره راهنمایی از مرز دو میلیون نفر گذشت و به ۲،۰۲۱،۰۰۰ نفر بالغ گردید و در مقابل آن تعداد کارکنان مدارس راهنمایی نیز با افزایشی معادل ۸،۰۰۰ نفر به رقم ۱۱۴،۹۰۰ نفر رسید که ۴۳،۶۰۰ نفر آنان را زنان

تشکیل می دهند و در مجموع ۷۵ درصد به تدریس اشتغال داشتند.

وضعیت تحصیلی کارکنان به ترتیب در سطح دانشگاهی ۴/۰۴ درصد فوق دیپلم ۶۸/۹۵ درصد، دیپلم ۲۵/۷۸ درصد و در سطح کمتر از دیپلم ۱/۲۳ درصد بوده است و براین اساس مشاهده می شود که از سال تحصیلی ۱۳۵۷-۵۸ تا سال تحصیلی ۱۳۶۴-۶۳ به مرور از نسبت کارکنان با تحصیلات دانشگاهی کاسته شده در حالی که بر تعداد کارکنان با تحصیلات کمتر از دیپلم افزوده گردیده است.

در سال یاد شده تعداد خدمتگزاران ۱۴۰،۱۹۵ نفر گزارش گردیده که معنادل ۱۰/۹۷ درصد کل کارکنان دوره راهنمایی می باشد.

نسبت دانش آموزان دوره راهنمایی به کل دانش آموزان کشور در سال تحصیلی ۶۳-۶۴ در مقایسه با نظیر آن در سال تحصیلی ۵۷-۵۸ کاهش نشان می دهد، هرچند که تعداد دانش آموزان کل کشور در مجموع با افزایش همراه بوده است. (پیوست شماره ۲).

ج - دوره متوسطه

۱- سال تحصیلی ۱۳۵۶-۱۳۵۵: در این سال تحصیلی جمعا تعداد ۱۰،۷۱۶ با ساختمان با میانگین ۴۴ نفر دانش آموز در هر کلاس در اختیار آموزش متوسطه بوده است. کل دانش آموزان این دوره ۷۴۰،۴۷۱ نفر شامل ۴۴۶،۹۷۴ نفر پسر و ۲۹۳،۴۹۷ نفر دختر می باشد. در سطح تهران جمع تعداد دانش آموزان به رقم ۲۰۸،۱۶۸ نفر شامل ۱۱۳،۳۷۰ نفر پسر و ۹۴،۷۹۸ نفر دختر می رسد که ۲۸/۱۱٪ کل دانش آموزان کشور را تشکیل می دهد. تعداد کارکنان مدارس متوسطه در این سال تحصیلی در کل کشور بالغ بر ۲۳،۹۶۵ نفر شامل ۱۶،۹۵۶ نفر مرد و ۷،۰۰۹ نفر زن می گردد. از این عده ۷۶/۴٪ فقط به

۱- مرآ آموزش اشتغال داشته اند .

۲- سال ۱۳۵۷-۱۳۵۶ : در سال تحصیلی مذکور تعداد ۱۸۳۴۴ با ب سا ختمان
با میا نگین ۴۱ شاگرد در کلاس در اختیار دوره متوسطه بوده است . کل دانش
آموزان کشور در این دوره بالغ بر ۷۵۶،۵۲۳ نفر شامل ۴۴۴،۴۶۶ نفر پسر و
۳۱۲،۰۵۷ نفر دختر بوده است . تعداد کل دانش آموزان در سطح تهران در این
دوره ۲۰۵،۰۸۵ نفر و شامل ۱۰،۸۵۳ نفر پسر و ۹۷،۰۳۲ نفر دختر می باشد . این
تعداد در جمع ۲۷/۱۱٪ کل دانش آموزان کشور را تشکیل می دهند . جمع
کارکنان مدارس متوسطه در سطح کشور در این سال تحصیلی ۲۶،۱۴۸ نفر
شامل ۱۸۲۶۲ نفر مرد و ۷۸۸۶ نفر زن بوده که از این عده رقم ۷۹/۸۶٪ فقط به امر
آموزش اشتغال داشته اند .

۳- سال تحصیلی ۱۳۵۸-۱۳۵۷ : در این سال تحصیلی کل مدارس در سطح
کشور که در اختیار دوره متوسطه بوده بالغ بر ۱۹۴۶ واحد است .
میانگین دانش آموز در هر کلاس به رقم ۴۰ نفر در دبیرستانهای دولتی
و ۴۵ نفر در دبیرستانهای غیردولتی می رسد .

تعداد کل دانش آموزان دوره متوسط در سطح کشور ۸۳۱،۲۵۶ نفر می باشد
که ۴۸۴،۴۲۷ نفر از این عده پسر و ۳۴۶،۸۲۹ نفر دختر بوده است .

در تهران ۲۰۷،۷۱۵ نفر در دبیرستانهای عمومی مشغول درس خواندن
بوده اند که از این عده ۱۰۵،۳۱۰ نفر پسر و ۱۰۲،۴۰۵ نفر دختر هستند . این عده
نسبت به دانش آموزان کل کشور ۲۴/۹۹٪ بوده اند .

کل کارکنان دبیرستانهای عمومی در سطح کشور رقم ۳۰،۱۵۷ را شامل
می شود، که از این عده ۲۱،۰۳۳ مرد و ۹،۱۲۴ نفر زن بوده اند . درصد کل

کارکنانی که به تدریس اشتغال داشته اند ۷۴/۷۹٪ بوده است. در این سال ۷۰۴ باب مدرسه فنی و حرفه‌ای شامل ۲۲۱ باب هنرستان صنعتی و ۳۱۱ باب آموزشگاه حرفه‌ای و ۳۷۰ باب آموزشگاه خدمات در سرا سر کشور داشته بوده است.

کل هنرجویان در نظام قدیم و جدید مدارس فنی و حرفه‌ای در سراسر کشور ۲۵۶،۳۰۳ نفر شامل ۲۰۹،۳۸۲ نفر پسر و ۴۶،۹۲۱ نفر دختر بوده است. از این عده ۱۲۵،۸۹۵ نفر در هنرستانهای صنعتی، ۱۰،۹۹۳ نفر در آموزشگاههای حرفه‌ای، ۱۱۰،۱۶۶ نفر در آموزش و خدمات مشغول تحصیل بوده اند.

قابل توجه است که در این سال تعداد هنرجویان نسبت به سال تحصیلی قبل در حدود ۱۳/۱۹٪ افزایش داشته است.

تعداد کارکنان مدارس فنی و حرفه‌ای در سال ۵۸-۵۷ عبارتست از ۱۴،۵۰۳ نفر که ۳۶/۹۲٪ آنها دارای مدرک تحصیلی لیسانس و ۱۱/۵۶٪ آنها کمتر از مدرک تحصیلی دیپلم بوده اند.

۴- سال تحصیلی ۱۳۵۹-۱۳۵۸: تعداد مدارس دانش‌آموزان برای تعلیمات متوسطه ۲۲۹۵ باب بوده است.

میانگین دانش‌آموزان در هر کلاس در این سال ۴۶ نفر می باشد. تعداد دانش‌آموزان متوسطه در سال ۵۸-۵۹ به رقم ۹۴۹،۴۰۲ نفر می رسد. از این تعداد ۵۵۴،۹۱۸ نفر پسر و ۳۹۴،۴۸۴ نفر دختر بوده است.

تعداد دانش‌آموزان دوره متوسطه در این سال در سطح تهران ۲۲۴،۲۹۴ نفر بوده که از این عده ۱۱۲،۹۵۹ نفر پسر و ۱۱۱،۳۳۵ نفر دختر می باشد. درصد دانش‌آموزان تهران نسبت به کل کشور ۲۳/۶۲٪ می باشد.

کل کارکنان مدارس متوسطه در سطح کشور در این سال تحصیلی

۳۵،۰۶۲ نفر می باشد که از این تعداد ۲۶،۷۶۸ نفر مرد و ۱۱،۲۹۴ نفر زن بوده است. از کل این تعداد ۷۷/۸۶٪ نفر اشتغال کامل به تدریس داشته اند. در این سال ۷۵۵ باب مدرسه فنی و حرفه ای داشته بوده است (۲۴۸ باب هنرستان فنی، ۱۱۴ باب آموزشگاه حرفه ای، ۳۶۸ باب مدرسه خدمات و ۲۵ باب هنرستان کشا ورزی).

کل هنرجویان در سال ۵۹-۵۸ تعداد ۲۶۴،۱۲۶ نفر (۲۲۰،۴۸۰ نفر پسر و ۴۴،۳۴۶ نفر دختر) در سراسر کشور بوده است. این عده نسبت به سال تحصیلی ۵۸-۵۷ افزایشی به نسبت ۳/۳٪ داشته اند.

در سال تحصیلی ۵۹-۵۸ اشتغال به تحصیل در رشته های مختلف به شرح زیر بوده است :

۱۳۳،۲۷۶ نفر در هنرستانهای فنی	(۵/۸۶٪ افزایشی نسبت به سال قبل)
۷،۴۴۵ نفر در آموزشگاههای حرفه ای	(۳۲/۲۸٪ کاهش نسبت به سال قبل)
۱۱۵،۸۳۵ نفر در آموزش خدمات	(۲٪ کاهش نسبت به سال قبل)

در سال تحصیلی مورد بحث تعداد ۲۰،۷۶۲ نفر شامل ۳۰۴۸ نفر زن و ۱۷،۷۱۴ نفر مرد کارکنان این مدارس را تشکیل می داده است. از این تعداد ۴۰/۳۲٪ دارای مدرک تحصیلی لیسانس و بالاتر، ۴۸/۵۷٪ دیپلوم و فوق دیپلم، ۱۱/۱۱٪ کمتر از دیپلم بوده اند.

۵- سال تحصیلی ۱۳۵۹-۱۳۶۰ : تعداد مدارس متوسطه در سال تحصیلی مذکور بالغ بر ۲۴۷۹ باب بوده است. میانگین دانش آموزان در هر کلاس ۴۳ نفر برآورد شده است.

تعداد دانش آموزان متوسطه در سطح کشور در این سال ۹۴۱،۵۲۸ نفر

می باشد که از این تعداد ۵۵۶،۷۳۲ نفر پسر و ۳۸۴،۷۹۱ نفر دختر بوده اند. در این سال تحصیلی در سطح تهران ۲۲۹،۷۷۹ نفر دانش آموز در دوره متوسطه مشغول به تحصیل بوده اند که ۱۱۴،۲۲۰ نفر پسر و ۱۵،۵۵۶ نفر دختر را شامل بوده است. در صد دانش آموزان تهران نسبت به کل کشور ۲۴/۵٪ می باشد.

کل کارکنان آموزش متوسطه در سطح کشور در این سال ۴۰،۱۴۵ نفر شامل ۲۷،۲۸۲ نفر مرد و ۱۲،۸۶۳ نفر زن بوده است که از این عده ۷۲/۸۱٪ به تدریس اشتغال داشته اند.

در سال ۵۹-۶۰ تعداد ۶۵۴ باب آموزشگاه فنی و حرفه ای در سطح کشور داشته بوده است (شامل ۲۳۶ باب هنرستان فنی، ۳۲۲ باب آموزشگاه بازرگانی و حرفه ای، ۲۴ باب هنرستان کشاورزی و ۷۲ باب آموزشگاه حرفه ای مقدماتی).

در سال مورد بحث تعداد ۲۰۱،۸۶۹ نفر هنرجو (۱۷۰،۱۲۴ نفر پسر و ۳۱،۷۴۵ نفر دختر) به شرح زیر در مدارس فنی سراسر کشور به تحصیل اشتغال داشته اند:

۱۰۵،۸۰۳ نفر در هنرستانهای فنی

۸۷،۷۱۲ نفر در آموزشگاه بازرگانی و حرفه ای (خدمات)

۵۰،۸۵۱ نفر در هنرستان کشاورزی

۲،۵۰۳ نفر در آموزشگاه حرفه ای مقدماتی

کل کارکنان این آموزشگاهها در سال تحصیلی ۵۹-۶۰ تعداد ۱۷،۹۸۴ نفر (۲،۰۶۳ نفر زن و ۵،۹۲۱ نفر مرد) بوده اند از این عده ۴۰/۴۸ درصد دارای مدرک تحصیلی لیسانس و بالاتر و ۲۹/۲۴٪ فوق دیپلم (۱۹/۸۸٪ دیپلم و ۱۰/۴۸٪ کمتر از دیپلم) بوده اند. سیر نزولی تعداد مدارس فنی و حرفه ای و تعداد هنرجویان در این سال تحصیلی قابل توجه است.

۶- سال تحصیلی ۱۳۶۱-۱۳۶۰ : در این سال تحصیلی ۲۷۷۱ باب‌مدرسه با میانگین ۳۸ دانش‌آموز در هر کلاس درس را سرکشوردان تربوده‌است .

کل دانش‌آموزان دوره متوسطه در سرکشوردان سال به‌رغم ۹۲۷،۷۵۷ نفر می‌رسد که از این تعداد ۵۳۵،۴۶۴ نفر پسر و ۳۹۲،۲۹۱ نفر دختر بوده‌اند .

در این سال تحصیلی تعداد دانش‌آموزان دوره متوسطه در سطح تهران رقم ۲۱۴،۴۶۶ (۱۰۶،۳۰۳ نفر پسر و ۱۰۸،۱۶۳ نفر دختر) را شامل می‌شود که نسبت آن ۲۳/۱۲٪ کل دانش‌آموزان دوره متوسطه سطح کشور می‌باشد .

کارکنان دوره متوسطه در این سال تحصیلی ۴۴،۳۰۶ نفر شامل ۲۹،۸۸۰ نفر مرد و ۱۴،۴۲۶ نفر زن بوده‌است . در صد کارکنانی که در این دوره فقط به‌آموزش اشتغال داشته‌اند ۷۵/۰۸٪ می‌باشد .

در سال تحصیلی ۶۱-۶۰ تعداد ۶۰۷ باب‌آموزشگاه فنی و حرفه‌ای شامل ۲۵۰ باب هنرستان فنی، ۳۲۳ باب‌آموزشگاه بازرگانی و حرفه‌ای (خدمات)، ۳۱ باب هنرستان کشاورزی و سه باب‌آموزشگاه حرفه‌ای مقدماتی دا‌تربوده‌است .

در این سال تحصیلی ۱۵۸،۶۷۳ نفر هنرجو شامل (۱۳۶،۶۱۵ نفر پسر و ۲۲،۰۵۸ نفر دختر) در مدارس فنی و حرفه‌ای در سطح کشور بترتیب زیر به تحصیل اشتغال داشته‌اند :

هنرستانهای فنی	۹۱،۶۱۵ نفر
آموزشگاه بازرگانی و حرفه‌ای (خدمات)	۶۲،۲۴۸ نفر
هنرستانهای کشاورزی	۴،۶۴۷ نفر
هنرستانهای حرفه‌ای مقدماتی	۱۶۳ نفر

کل کارکنان آموزشگاههای حرفه‌ای در سال تحصیلی ۶۱-۶۰ تعداد
 ۱۶,۸۴۲ نفر (شامل ۱۰,۶۹۶ زن و ۱۵,۱۴۶ نفر مرد) بوده‌اند. از این
 عده ۳۸/۹۹٪ دارای مدرک تحصیلی لیسانس و بالاتر ۲۹/۰۲٪ فوق دیپلم
 ۱۹/۹۵٪ دیپلم و ۱۲/۰۴٪ دیپلم بوده‌اند. در این سال تحصیلی نیز سیر نزولی
 تعداد مدارس فنی و حرفه‌ای و هنرجویان مربوط همچنان ادامه داشته‌است.

۷- سال تحصیلی ۱۳۶۲-۱۳۶۱ : در این سال تحصیلی تعداد ۲۸,۰۷۲ باب
 دبیرستان در خدمت دوره متوسطه بوده که میانگین دانش‌آموز در هر کلاس
 ۳۴ نفر حساب شده‌است. تعداد کل دانش‌آموزان دوره متوسطه ۸۴۹,۰۵۴ نفر
 شامل ۴۶۷,۰۶۳ نفر پسر و ۳۸۱,۹۹۱ نفر دختر بوده‌است.

تعداد کل دانش‌آموزان دوره متوسطه در این سال در سطح تهران
 ۱۹۶,۲۲۳ نفر بوده که ۲۳/۱۱٪ کل دانش‌آموزان کشور را تشکیل می‌داده‌اند.
 کل کارکنان دوره متوسطه در سال ۶۲-۶۱ تعداد ۴۶,۹۹۹ نفر شامل ۳۲,۳۷۸ نفر
 مرد و ۱۵,۶۲۱ نفر زن بوده‌است که ۷۴/۶٪ از این عده اشتغال کامل به تدریس
 داشته‌اند.

در این سال ۵۹۵ باب آموزشگاه به آموزش فنی و حرفه‌ای تعلق داشته
 است که جمعاً ۱۲۷,۳۸۹ نفر هنرجو شامل ۱۰۹,۷۱۸ نفر پسر و ۱۷,۶۷۱ نفر دختر
 در رشته‌های :

- هنرستان فنی تعداد ۸۰,۱۰۸ نفر
- آموزشگاه‌های بازرگانی و حرفه‌ای (خدمات) تعداد ۴۳,۴۶۱ نفر
- هنرستانهای کشاورزی تعداد ۳,۸۲۰ نفر

به تحصیل اشتغال داشته‌اند.

کل کارکنان شاغل در هنرستانهای سه‌گانه کشور در این سال ۱۵,۶۲۱

نفر بوده که از این عده ۷۵/۷۹٪ آنها به مرتد تدریس اشتغال داشته اند. در این سال تحصیلی نیز سیر نزولی تعداد هنرجویان و مدارس فنی و حرفه ای کماکان ادامه داشته و حداقل نسبت سالهای مورد بررسی رسیده است.

۸- سال تحصیلی ۱۳۶۳-۱۳۶۲: در این سال در ۲۹۰۳ باب مدرسه با میانگین ۳۴ شاگرد در هر کلاس کلاً ۸۶۷،۴۲۳ نفر دانش آموز شامل ۴۶۹،۵۱۳ نفر پسر و ۳۹۷،۹۱۰ نفر دختر به تحصیل اشتغال داشته اند.

تعداد دانش آموزان در سطح تهران ۱۹۸،۳۰۵ نفر شامل ۹۱،۲۴۴ نفر پسر و ۱۰۷،۰۶۱ نفر دختر یعنی ۲۲/۸۶٪ کل دانش آموزان دوره متوسطه کل کشور مشغول تحصیل بوده اند.

کل کارمندان دوره متوسطه در این سال ۵۰،۲۷۵ نفر شامل ۳۲،۵۵۴ نفر مرد و ۱۷،۷۲۱ نفر زن بوده است که از این عده ۷۲/۸۶٪ انحصاراً به مرتد تدریس اشتغال داشته اند.

تعداد ۶۹۴ باب ساختمان در رشته های:

— هنرستان فنی با ۸۸،۷۷۲ نفر هنرجو

— آموزشگاههای بازرگانی و حرفه ای (خدمات) با ۵۳،۹۸۰ نفر

— هنرستانهای کشاورزی با ۵،۰۱۳ نفر هنرجو

داثر بوده است.

کل کارکنان هنرستانهای سه گانه در این سال ۱۶،۴۴۱ نفر بوده که ۷۲/۴۸٪ آنها به مرتد تدریس اشتغال داشته اند. در این سال تحصیلی تعداد مدارس فنی و حرفه ای و هنرجویان مربوط مجدداً روبه افزایش گذاشته است.

۹- سال تحصیلی ۱۳۶۴-۱۳۶۳: در این سال در ۲۹۷۱ باب دبیرستان

با میانگین ۳۴ نفر شاگرد در هر کلاس تعداد ۹۰۱،۰۵۶ نفر دانش آموز شا مسل
 ۴۹۰،۷۶۹ نفر پسر و ۴۱۰،۲۸۷ نفر دختر به تحصیل اشتغال داشته اند.

تعداد کل دانش آموزان در سطح تهران ۲۰۰،۶۳۲ شامل ۹۵،۰۰۶ نفر
 پسر و ۱۰۵،۶۲۶ نفر دختر، ۲۲/۴۷٪ کل دانش آموزان کشور را تشکیل می داده اند.
 کل کارکنان مدارس متوسطه در سال ۶۳-۶۴، ۵۲،۸۵۹ نفر شامل ۳۳،۴۰۲
 نفر مرد و ۱۹،۴۵۷ نفر زن بوده که ۷۵/۳۹٪ آنها منحصراً به امر تدریس اشتغال
 داشته اند. در این سال ۷۵۵ باب آموزشگاه جمع شاگردان رشته های فنی
 و حرفه ای ۱۷۹،۲۰۳ نفر بوده که در:

- هنرستانهای فنی با ۹۷،۵۶۷ نفر هنرجو

- آموزشگاه های زرگانی و حرفه ای با ۷۵،۱۸۳ نفر هنرجو

- هنرستانهای کشاورزی با ۶،۴۵۳ نفر هنرجو

به تحصیل اشتغال داشته اند.

کل کارکنان هنرستانهای فنی و حرفه ای در سطح کشور در این سال
 ۱۸،۰۷۶ نفر بوده که از این تعداد ۷۶/۱۹٪ آنها به امر تدریس اشتغال
 داشته اند.

در این سال تحصیلی بعد از چندین سال تعداد مدارس فنی
 و حرفه ای به تعداد مدارس موجود در سال تحصیلی ۵۸-۵۹ نزدیک شده و در بالاترین
 حدسهای تحصیلی اخیر قرار دارد ولی با وجود تساوی تعداد مدارس فنی
 و حرفه ای با سال تحصیلی ۵۸-۵۹ تعداد هنرجویان حدود ۸۵،۰۰۰ نفر کسری
 را نشان می دهد و تعداد کسری کارکنان مدارس فنی و حرفه ای نسبت به سال
 تحصیلی ۵۸-۵۹ حدود ۲،۷۰۰ نفر می باشد (پیوست شماره ۳).

بخش دوم

علوم و آموزش عالی

الف) گزارش آماری

طبق آمار موجود تعداد دانشجویان، فارغ التحصیلان،
کادر آموزشی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی درسرا سرکشور به تفکیک
جنس در سنوات بین ۱۳۶۵-۱۳۵۵ به شرح زیر می باشد:

۱- سال تحصیلی ۱۳۵۶-۱۳۵۵: در سال تحصیلی مذکور مجموع تعداد
دانشجویان دانشگاهها و موسسات آموزش عالی بالغ بر ۱۵۴،۲۱۵ نفر مشتمل
بر ۱۰۸،۱۹۶ نفر مرد و ۴۶،۰۱۹ نفر زن بوده است. تعداد فارغ التحصیلان
درسرا سرکشور نیز به ۴۵،۰۴۷ نفر افزایش یافت که از این عده ۳۲،۱۶۳ نفر
مرد و ۱۲،۸۸۴ نفر زن بوده است. کادر آموزشی در این سال تحصیلی در
دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ۱۳،۹۵۲ نفر بوده که از این عده ۱۱،۸۹۴ نفر
مرد و ۲،۰۵۸ نفر زن می باشد.

۲- سال تحصیلی ۱۳۵۷-۱۳۵۶: در این سال تحصیلی تعداد
دانشجویان بالغ بر ۱۶۰،۳۰۸ نفر مشتمل بر ۱۱۰،۷۹۸ نفر مرد و ۴۹،۵۱۰ نفر
زن بوده است ولی تعداد فارغ التحصیلان به ۳۹،۶۰۸ نفر تقلیل یافته که
از این تعداد ۲۷،۲۴۱ نفر مرد و ۱۲،۳۶۷ نفر زن بوده است. تعداد اعضاء
کادر آموزشی در این سال تحصیلی افزایش یافته و جمعا به ۱۵،۴۵۳ نفر بالغ
شده است که از این عده ۱۳،۰۸۱ نفر مردان و ۲،۳۷۲ نفر زنان تشکیل
می داده اند.

۳- سال تحصیلی ۱۳۵۸-۱۳۵۷: در سال تحصیلی مذکور روند تعداد

دانشجویان سراسر کشور همچنان روبه افزایش بوده و به ۱۷۵،۶۷۵ نفر دانشجو بالغ گردیده که از این عده ۱۲۱،۴۲۷ نفر مردان و ۵۴،۲۴۸ نفر زنان تشکیل می داده اند. تعداد فارغ التحصیلان در این سال تحصیلی نسبت به سال قبل کاهش نشان می دهد و به ۳۵،۵۵۹ نفر مشتمل بر ۲۵،۳۲۶ نفر مرد و ۱۰،۲۳۳ نفر زن بالغ گردیده است، ولی تعداد اعضاء کادر آموزشی افزایش داشته و به ۱۶،۲۲۲ نفر رسید که از این تعداد ۱۴،۰۸۸ نفر مردان و ۲،۱۳۴ نفر زنان تشکیل می داده اند.

۴- سال تحصیلی ۱۳۵۹-۱۳۵۸: در سال تحصیلی مذکور تعداد

دانشجویان بالغ بر ۱۷۴،۲۱۷ نفر شامل ۱۲۰،۶۴۶ نفر مرد و ۵۳،۵۷۱ نفر زن بوده است. تعداد فارغ التحصیلان در این سال تحصیلی ۴۳،۲۲۱ نفر نشان داده شده ولی باید توجه داشت این آمار مربوط به فارغ التحصیلان از مهر ۱۳۵۸ تا شهریور ۱۳۶۱ بوده است. کاهش تعداد فارغ التحصیلان در این دوره تحصیلی مربوط به عوارض بعد از انقلاب و تعطیلات دانشگاهها و غیره بوده است. از این عده تعداد ۳۰،۷۱۴ نفر مردان و ۱۲،۵۰۷ نفر زنان تشکیل می داده اند. تعداد اعضاء کادر آموزشی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی سراسر کشور در این سال تحصیلی به بالاترین حد خود در سالهای مورد بررسی رسیده و به ۱۶،۸۷۷ نفر مشتمل بر ۱۴،۴۲۲ نفر مرد و ۲،۴۵۵ نفر زن بالغ گردیده است.

۵- سال تحصیلی ۱۳۶۰-۱۳۵۹: در این سال تحصیلی بعثت تعطیلات

دانشگاهها، آماری از تعداد دانشجویان و کادر آموزشی در اختیار نمی یابد.

۶- سال تحصیلی ۱۳۶۲-۱۳۶۱: در سال تحصیلی مورد نظر تعداد

دانشجویان به رقم ۱۱۷،۱۴۸ نفر مشتمل بر ۸۰،۷۹۲ نفر مرد و ۳۶،۳۵۶ نفر زن کاهش یافته است. این کاهش مربوط به اعمال کنترلهائی در زمینه

انتخاب دانشجو و اجرای ضوابط انقلاب فرهنگی در دانشگاهها می باشد. جمع تعداد فارغ التحصیلان در این سال تحصیلی فقط ۵,۷۹۳ نفر شامل ۳,۵۱۳ نفر مرد و ۲,۲۸۰ نفر زن می باشد. تعداد اعضاء کادر آموزشی نیز به ۹,۰۴۲ نفر تقلیل یافته که از این عده ۷,۶۱۸ نفر مرد و ۱,۴۲۴ نفر زن بوده است.

۷- سال تحصیلی ۱۳۶۳-۱۳۶۲: در این سال تحصیلی تعداد دانشجویان با تعداد دانشجویان در سال قبل تفاوت محسوسی نداشته و جمعا به ۱۲۱,۰۴۸ نفر مشتمل بر ۸۲,۴۵۵ نفر مرد و ۳۸,۶۴۳ نفر زن رسیده است. تعداد فارغ التحصیلان در سال مذکور بالغ بر ۱۲۸۳۱ نفر می باشد که از این عده ۹,۰۸۱ نفر مردان و ۳,۷۵۰ نفر زنان تشکیل می داده اند. تعداد اعضاء کادر آموزشی اعم از تمام وقت، نیمه وقت و حق التدریس به ۱۱,۴۹۴ نفر بالغ گردیده که از این عده ۹,۶۷۲ نفر مرد و ۱,۸۲۲ نفر زن بوده اند.

۸- سال تحصیلی ۱۳۶۴-۱۳۶۳: در سال تحصیلی مورد بحث تعداد دانشجویان افزایش داشته و به رقم ۱۴۵,۸۰۹ نفر بالغ گردیده که از این عده ۱۰۰,۵۹۳ نفر مردان و ۴۵,۲۱۶ نفر زنان تشکیل می داده اند. تعداد فارغ التحصیلان در این سال تحصیلی مجموعا بالغ بر ۱۹,۹۴۴ نفر مشتمل بر ۱۳,۲۳۰ نفر مرد و ۶,۷۱۴ نفر زن بوده است. تعداد اعضاء کادر آموزشی نیز به ۱۳,۶۹۸ نفر افزایش یافته که از این عده ۱۱,۵۵۷ نفر مرد و ۲,۱۴۱ نفر زن بوده است.

۹- سال تحصیلی ۱۳۶۵-۱۳۶۴: در این سال تحصیلی روند افزایشی تعداد دانشجویان ادامه داشته و به ۱۵۱,۴۹۵ نفر مشتمل بر ۱۰۶,۰۹۳ نفر مرد و ۴۵,۴۰۲ نفر زن رسیده است. در سال مذکور آمار از تعداد فارغ التحصیلان در اختیار قرار نگرفته است ولی تعداد اعضاء کادر آموزشی

۱۴،۶۹۰ نفر بوده که از این عده تعداد ۱۲،۴۰۹ نفر را مردان و ۲،۲۸۱ نفر را زنان تشکیل می دهند.

(ب) تجزیه و تحلیل آمار تعداد دانشجویان دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور

۱- سال تحصیلی ۱۳۶۵-۱۳۶۴ : در سال تحصیلی ۶۴-۶۵ از مجموع تعداد ۱۵۱،۴۹۵ نفر دانشجویانی که در سراسر کشور به تحصیل اشتغال داشته اند:

تعداد ۱۲۵،۹۶۷ نفر (۸۳/۱ درصد) در دانشگاهها

تعداد ۷۰،۳۸۹ نفر (۴/۹ درصد) در مجتمعها

تعداد ۳،۰۸۶ نفر (۲/۱ درصد) در دانشکدهها

تعداد ۲،۶۳۶ نفر (۱/۷ درصد) در مدارس عالی

تعداد ۷،۶۸۱ نفر (۵/۱ درصد) در آموزشکده های فنی

تعداد ۲،۴۸۲ نفر (۱/۶ درصد) در آموزشگاه های عالی

تعداد ۲۰،۲۵۴ نفر (۱/۵ درصد) در سایر مراکز آموزشی به تحصیل

اشتغال داشته اند.

در سال تحصیلی ۶۴-۶۵ توزیع مجموع ۱۵۱،۴۹۵ نفر دانشجویان در

رشته های مختلف به شرح زیر بوده است :

رشته تحصیلی جمع تعداد کاردانی کارشناسی فوق دکترا کارشناسی ارشد فوق دکترا دکتری تخصصی

۱۲۶۱	۱۳،۹۰۰	۵۱۱	۲،۴۴۱	۱۳،۰۹۵	۳۱،۲۰۸	پزشکی
۲۱	-	۷۳	۳،۳۳۶	-	۳،۴۳۰	حقوق
۳۴	-	۸۷۸	۱۷،۱۵۵	۵۱۱	۱۸،۵۷۸	علوم اجتماعی
۲۹	-	۴۳۵	۱۹،۰۰۱	۴۲۶	۱۹،۸۹۱	علوم انسانی
۵	-	۱۳۲	۶،۶۷۳	۱۵۳	۶،۹۶۳	علوم تربیتی

علوم طبیعی و					
ریاضی	۲۴۰۳۵۳	۱۰۰۳۵	۲۲۰۸۱۶	۵۰۲	-
کشاوری	۵۰۴۱۶	۲۰۸۵۳	۱۰۴۸۶	۱۹۴	۸۷۸
مهندسی	۳۷۰۵۷۹	۱۲۰۹۵۸	۲۳۰۴۰۴	۱۰۲۱۷	-
هنرهای زیبا	۴۰۰۷۷	۴۵۵	۲۰۵۹۸	۱۰۰۲۴	-

۲- سال تحصیلی ۱۳۶۳-۱۳۶۴ : در سال تحصیلی ۶۴-۱۳۶۳ تعداد
 ۱۹۰۹۴۴ نفر مجموع فارغ التحصیلان سال تحصیلی مزبور به ترتیب در
 رشته های زیر از دانشگاه ها و مراکز مختلف آموزش عالی فارغ التحصیل
 شده اند :

پزشکی	۴۷۰۰ نفر
حقوق	۴۰۸ نفر
علوم اجتماعی	۲۸۱۸ نفر
علوم انسانی	۲۸۳۹ نفر
علوم تربیتی	۸۴۴ نفر
علوم ریاضی و طبیعی	۲۵۱۵ نفر
کشاوری	۱۰۹۶ نفر
مهندسی	۴۳۵۶ نفر
هنرهای زیبا	۳۶۸ نفر

توزیع تعداد ۱۹۹۴۴ نفر که در سال تحصیلی ۶۴-۱۳۶۳ فارغ التحصیل
 شده اند بر حسب دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی به شرح زیر بوده است :

دانشگاه ها	۱۵۰۲۸۶
مجتمع ها	۱۰۱۶۶

۳۰۴	دانشکده‌ها
۴۷۵	مدارس عالی
۱۰۵۱۸	آموزشکده‌های فنی
۷۵۹	آموزشگاه‌های عالی
۴۳۶	سایر مراکز آموزشی

۳- نحوه توزیع ۱۴,۶۹۰ نفر اعضاء کادر آموزشی مراکز آموزش عالی کشور در سال تحصیلی ۶۵-۱۳۶۴ به شرح زیر بوده است :

۱۰,۳۹۱ نفر	دانشگاهها
۱,۲۶۹ نفر	مجتمعها
۴۰۶ نفر	دانشکده‌ها
۵۶۹ نفر	مدارس عالی
۱,۱۳۰ نفر	آموزشکده‌های فنی
۵۸۶ نفر	آموزشگاه‌های عالی
۳۳۹ نفر	سایر مراکز آموزشی

۴- توزیع ۱۴,۶۹۰ نفر نیروی انسانی در کادر آموزشی مراکز آموزش عالی در سال تحصیلی ۶۵-۶۴ بر حسب نوع استخدام به ترتیب زیر می باشد :

تمام وقت	نیمه وقت	مدرسين حق التدريس	
۶,۸۳۲ نفر	۴۰۴ نفر	۳,۱۵۵ نفر	دانشگاهها
۵۷۹ "	۸۵ "	۶۰۵ "	مجتمعها
۲۲۶ "	۸ "	۱۷۲ "	دانشکده‌ها
۲۱۰ "	۲ "	۲۵۷ "	مدارس عالی
۴۹۶ "	۰ "	۶۳۴ "	آموزشکده‌های فنی
۸۴ "	۱۸ "	۴۸۴ "	آموزشگاه‌های عالی
۱۷۳ "	۷ "	۱۵۹ "	سایر مراکز آموزشی

نتیجه

توجه به نیروی انسانی از اهداف عمده هرگونه برنامه ریزی است. در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، نقش ارزنده انسان به ویژه مورد تاکید قرار گرفته است و از دیدگاه اقتصاد اسلامی فراهم کردن زمینه های مناسب برای بروز خلاقیت های متفاوت انسانی و تامین امکانات مساوی و ایجاد کار برای همه افراد و رفع نیازهای ضروری جهت استمرار تکاملی او بر عهده حکومت اسلامی گذارده شده است.

نیروی انسانی بخش دولتی که بخش عمده و سازنده ای از نیروی انسانی کشور را تشکیل می دهد از جهات کمی و کیفی یعنی از نظر تعداد و ویژگی های تخصصی و مهارت های شغلی باید مورد بررسی همه جانبه قرار گیرد.

(۱- آموزش و پرورش زیربنای فعالیت های اقتصادی و اجتماعی جامعه را تشکیل می دهد. از نظر کمی، نیروی انسانی آموزش و پرورش بخش عظیمی از جامعه کارکنان دولت را در بر می گیرد. با بررسی نیروی شاغل در وزارت آموزش و پرورش در ده سال گذشته روند افزایشی نیروی انسانی در این وزارتخانه بطور قابل ملاحظه ای مشاهده می شود. این روند رشد از طرفی مربوط به افزایش کلی کارکنان دولت در سال های اخیر و از طرف دیگر به علت رشد جمعیت کشور است که رقمی متجاوز از ۳ درصد یکی از بالاترین نرخ های رشد جمعیت در جهان است. بدیهی است این روند افزایشی در کلیه خدمات دولتی از جمله آموزش و پرورش موثر است و هر سال تعداد دانش آموزان هر کلاس نسبت به سال پیش از افزایشی درخور توجه برخوردار است و در نتیجه تعداد معلمان و کارکنان وزارت آموزش و پرورش در حال افزایش است.

بر اساس آمار سال ۱۳۶۶ جمع مستخدمین مشمول قانون استخدام کشوری بالغ بر ۹۲۰ هزار نفر است که از این تعداد ۶۳۵ هزار نفر آن متعلق به آموزش و پرورش و حدود ۲۸۴ هزار نفر دیگر را مستخدمین سایر وزارتخانه‌ها تشکیل می‌دهند.

بطور کلی در ده سال گذشته نیروی انسانی آموزش و پرورش رقمی بین ۶۵ تا ۶۹ درصد کل نیروی انسانی بخش دولتی مشمول قانون استخدام کشوری را تشکیل داده است و با توجه به رقم عظیم نیروی انسانی آموزش و پرورش و روند افزایشی آن خود یکی از عوامل عمده افزایش تعداد کارکنان دولت بوده است. نسبت صف به ستاد یا بعبارت دیگر کارکنان آموزشی به کارکنان اداری و خدماتی رقمی در حدود هشتاد درصد و بیست درصد بوده است. بدین ترتیب از هر یکصد نفر کارکنان شاغل در آموزش و پرورش هشتاد نفر معلم و نه نفر کارکنان اداری و ستادی و بیش از ده نفر کارکنان خدماتی تشکیل می‌دهند که این رقم از نظر کمی در حد استانداردهای قابل قبول نیروی انسانی می‌باشد.

از نظر کیفی نیروی انسانی مورد نظر در چهار سطح آموزش ابتدائی، آموزش راهنمایی، آموزش متوسطه و فنی و حرفه‌ای مشغول فعالیت است که گزارش آن به تفصیل بیان شده است.

از بررسیهای آماری و تجزیه و تحلیل همه‌جانبه مسائل نیروی انسانی آموزش و پرورش بطور خلاصه نظرات زیر را می‌توان ارائه نمود:

برنامه‌ریزی همه‌جانبه و اصولی و زیربنائی آموزش و پرورش در جهت تامین نیروی انسانی متخصص مورد نیاز جامعه در سطوح مختلف، برای زمانی نه چندان کوتاه و رسیدن به اهداف پیش‌بینی شده سیاسی، اجتماعی و اقتصادی در راستای سیاستهای کلی دولت مستلزم نگرش عمیق در ابعاد

مختلف آن می باشد .

نگرش نظام رزشی یعنی فلسفه حاکم بر تعلیم و تربیت و میسران سازگاری و انطباق هدفهای آن با فلسفه انقلاب از ضروری ترین ابعاد این بررسی بشمار می آید ، زیرا آنچه در حال حاضر بعنوان برنامه های آموزشی جریان دارد اگر چه بعد از پیروزی انقلاب اسلامی دستخوش تغییرات و دگرگونیهای عدیده ای شده است معذالک شک نیست از آنجا که چارچوب و زیربنای آن از فرهنگ دیگر کشورها به عاریت گرفته شده که رآئی آن در نظام جمهوری اسلامی قابل تامل است .

با مشخص شدن چارچوب و اهداف نظام رزشی ، تحقق اهداف کلی آموزش و پرورش منوط به طرح برنامه های اصولی آموزشی متناسب با نیازها و جهت دادن به آموزش علمی و عملی و کاستن از آموزش نظری و مواد حفظی و بالاخره از بین بردن مدرک گرایی و هدایت جوانان به امورفنی و درنهایت کاستن از سطح اختلاف دانش جوانان در روستاها و شهرهای کشور است .

مدیریت و تشکیلات اداری و تعلیماتی آموزش و پرورش باید به گونه ای طراحی شود که تفاوتهای منطقه ای و ویژگیهای قومی بخصوص بهره وری از استعداد های مناطق جغرافیائی مورد توجه قرار گیرد .

ارزش مادی و معنوی معلم در جامعه کارکنان دولت در مقایسه با سایر مشاغل از بعد روانی و انگیزشی بسیار حائز اهمیت است .

استانداردهای نیروی انسانی یعنی نسبت معلم به شاگرد در سطوح مختلف که در سالهای گذشته همواره در حال نوسان بوده است از مسائلی است که باید جدا بدان توجه شود و با تعیین چنین استانداردی ضوابط و معیارهای لازم برای انتخاب و گزینش کارکنان دولت چه از نظر کمی و چه از

نظر کیفی تعیین و مورد عمل قرار گیرد. همچنین براساس بررسیهای دقیق علمی نسبت بین کارکنان تخصصی و نیروهای پشتیبانی روشن شود.

از مشکلات و نارسائیهای دیگر نظام آموزش و پرورش افت تحصیلی از آغاز دوره ابتدائی تا پایان دوره دبیرستان است. در بررسیهای بعمل آمده مشخص شد که از هر ۱۰۰ نفر لازمالتعلیم در سال تحصیلی ۵۱-۵۰ فقط ۷۹ نفر امکان یافتن در دبیرستان و اردشوند و از این عده فقط ۵۱ نفر به سال اول راهنمائی رسیده اند. جای تعجب ندارد اگر بگوئیم که از این ۵۱ نفر فقط ۲۹ نفر به سال اول دبیرستان و از این ۲۹ نفر فقط ۱۸ نفر در سال چهارم متوسطه نام نویسی کرده اند. بعبارت بهتر، در یک دوره تحصیلی ۲۱٪ و نسبت به سال چهارم متوسطه ۷۷٪ افت تحصیلی داشته ایم. افت تحصیلی را عوامل مختلف و از جمله عوامل اقتصادی و اجتماعی و روانی باعث می شوند که با توجه به آمار و ارقام کافی بایستی به بررسی و تجزیه و تحلیل آنها پرداخت. شکی نیست که عوامل دیگری از قبیل آموزش و پرورش حساب شده پیش از دبستان، نظام ارزشیابی سازنده، معلم، ارتباط منطقی مدرسه با جامعه و عدم احساس بیگانگی دانش آموزان از آموزش و نحوه اداره مدرسه نقش کلیدی داشته و قادرند از افت تحصیلی جلوگیری نمایند.

بودجه خودجای خاصی دارد با عنایت به اینکه دولت در سال ۱۳۶۵ رقمی معادل ۲۱/۳٪ یعنی بیش از $\frac{1}{5}$ کل بودجه کشور را صرف آموزش و پرورش کرده و با توجه به اینکه این رقم ۷٪ از متوسط هزینه آموزش و پرورش جهان بیشتر است، معذالک کم بود بودجه آموزش و پرورش بنحو چشمگیری آشکار است. در این مسئله که دولت در زمان حال بتواند هزینه تحصیل بیش از ۱۰ میلیون دانش آموز نزدیک به ۶۰۰،۰۰۰ نفر کارکنان آموزشی و اداری و حدود ۶۰،۰۰۰ آموزشگاه و ۹۵ میلیون جلد کتاب درسی را در سال تحمل

نماید و با زده‌ی نه‌چندان دلخواه در تاسمین نیروی انسانی مورد نیاز مملکت داشته باشد مسئله ایست که هر متفکری را به تأمل وامی دارد.

آنچه در فوق به اجمال گفته شد و عوامل دیگر از قبیل آموزش و پرورش قبل از دبستان، ارزشیابی و سنجش مراحل مختلف برنامه‌های آموزشی، محصول و بازده نظام آموزش و پرورش، امورتربیتی و پرورشی و شیوه‌های گزینش معلم بخصوص دخالت و مشارکت مردم در امر تاسمین هزینه آموزش و پرورش سرفصلهائی هستند که باید با تعمق بیشتر و به کمک ارقام و آمار مورد بحث و بررسی قرار گیرند.

۲- چنانچه نیروی انسانی آموزش و پرورش را چه از نظر دانش آموز و چه از نظر معلم زیربنای نیروی انسانی بخش دولتی محسوب نمائیم، برگزیده‌های علمی این نیرو و نتیجه و ثمره آن در نظام دانشگاهی کشور نمودار می‌شود. وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی، متخصصان و برنامه‌ریزان خود را از فارغ التحصیلان دانشگاه جذب می‌کنند.

بررسی کمی دانشجویان ده سال گذشته نشان می‌دهد که تعداد دانشجویان از سال ۵۵-۵۶ تا سال ۵۷-۵۸ روبه افزایش بوده و در سال تحصیلی اخیر به حد اکثر خود یعنی بیش از ۱۷۵ هزار نفر بالغ شده است. این تعداد در سالهای بعد به تربیب روبه کاهش نهاده و در سال تحصیلی ۶۱-۶۲ به کمترین میزان یعنی حدود ۱۱۷ هزار نفر رسیده است و سپس افزایش تدریجی را تا سال جاری بدنبال داشته است. دلائل اصلی کاهش دانشجویان سال ۵۷ به بعد محدودیتهای مربوط به انقلاب و تعطیل دانشگاهها در سالهای ۵۹ و ۶۰ بوده است، هرچند از این سال به بعد نیز نحوه گزینش دانشجویان کمبود است و در نظر آن موثر بوده است. از نظر کار در آموزش نیز عینا همین روند مشاهده می‌شود.

چهارده هزار نفر که در آموزش سال ۵۵-۵۶ در سال ۵۸ به حداکثر آماری خود یعنی حدود شانزده هزار و شصت نفر بالغ گردیده و سپس سیر کاهش را به دنبال داشته است بطوریکه در سال ۶۰-۶۱ به نه هزار نفر رسیده است. از نظر کیفی تغییرات عمده سالهای اخیر نشان دهنده توجه بیشتر به رشته های پزشکی و فنی بوده است.

هرچند بررسی وضع موجود فرهنگ و آموزش عالی فقط تصویری از توزیع دانشجویان و هیئت علمی را در رشته های مختلف نمودار می سازد معذالک بخوبی می توان پیش بینی کرد که روند افزایش دانشجویان و توجه به رشته های علمی و اساس آموزش عالی رو به افزایش است که امید می رود در سالهای آینده نیز این روند ادامه داشته باشد.

پیوست شماره یک

جداول دوره ابتدائی

دوره ابتدائی

جدول شماره ۱

سال تحصیلی	تعداد دانش آموزان سراسر کشور	تعداد دبستان های کشور	تعداد دانش آموزان دوره ابتدائی	تعداد دانش آموزان به تفکیک جنس		تعداد دانش آموزان به تفکیک محل زندگی	
				پسر	دختر	شهرها	روستاها
۱۳۵۵ - ۵۶	۶۵۴۷۱۸۰	۲۳۴۷۶	۴۰۷۸۴۷۴	۲۴۵۹۲۳۹	۱۶۱۹۲۳۵	۲۲۲۰۸۲۱	۱۸۵۷۶۵۳
۱۳۵۶ - ۵۷	۶۷۵۸۸۰۶	۲۴۸۱۴	۴۳۱۴۴۱۵	۲۵۸۱۸۳۵	۱۷۳۲۵۸۰	۲۳۲۱۱۴۳	۱۹۹۳۲۷۲
۱۳۵۷ - ۵۸	۸۴۱۱۶۱۴	۲۶۰۷۵	۴۳۹۳۴۷۳	۲۶۲۵۳۴۳	۱۷۶۹۶۳۰	۲۳۳۵۷۰۱	۲۰۵۹۲۷۲
۱۳۵۸ - ۵۹	۸۴۶۴۷۷۰	۴۱۷۷۳	۵۰۰۹۳۲۵	۳۰۶۷۷۷۸	۱۹۴۱۵۴۷	۲۳۴۲۴۰۴	۲۶۶۶۹۲۱
۱۳۵۹ - ۶۰	۷۸۸۷۶۱۶	۳۹۲۱۳	۴۷۹۸۵۹۲	۲۸۹۹۰۸۶	۱۸۹۹۵۰۶	۲۲۷۵۳۲۳	۲۵۲۳۲۶۹
۱۳۶۰ - ۶۱	۸۵۶۲۹۲۸	۴۲۸۰۵	۵۲۸۳۳۷۷	۳۱۷۰۰۰۸	۲۱۱۳۳۶۹	۲۵۷۰۷۰۱	۲۷۱۲۶۷۶
۱۳۶۱ - ۶۲	۸۷۰۵۶۲۹	۴۵۴۹۰	۵۵۹۲۸۰۸	۳۳۰۸۲۰۸	۲۲۸۴۶۰۰	۲۷۴۴۵۷۶	۲۸۴۸۲۳۲
۱۳۶۲ - ۶۳	۹۲۴۹۱۶۹	۴۷۵۶۷	۵۹۹۴۴۰۳	۳۴۶۸۹۲۳	۲۵۲۵۴۸۰	۲۹۰۶۷۸۰	۳۰۸۷۶۲۳
۱۳۶۳ - ۶۴	۹۷۶۶۲۴۵	۴۸۹۸۲	۶۳۴۳۳۰۰	۳۶۱۹۸۷۶	۲۷۲۳۴۲۴	۳۰۵۶۵۹۵	۳۲۸۶۷۰۵

جدول شماره ۲

دوره ابتدائی

سال تحصیلی	تعداد دانش آموزان دوره ابتدائی در تهران	دانش آموزان تهران به تفکیک جنس		تعداد کارکنان دوره ابتدائی کشور	تعداد کارکنان دوره ابتدائی به تفکیک جنس		وضعیت تحصیلی کارکنان دوره ابتدائی			
		پسر	دختر		مرد	زن	ناشگاہی	فوق دیپلم	دیپلم	کمتر از دیپلم
۵۶ - ۱۳۵۵	۶۵۲۴۴۴	۳۳۹۹۰۹	۳۱۲۵۳۵	۱۳۸۳۵۹	۶۲۱۲۴	۷۶۲۳۵	۰/۱۶	۱/۶۱	۸۴/۲۳	۱۴
۵۷ - ۱۳۵۶	۶۴۹۷۴۲	۳۳۵۹۲۵	۳۱۳۸۱۷	۱۵۴۵۷۷	۶۷۱۰۲	۸۷۴۷۵	۰/۱۲	۱/۳۹	۸۶/۴۴	۱۲/۰۵
۵۸ - ۱۳۵۷	۶۳۳۷۱۳	۳۲۹۴۴۰	۳۰۴۰۷۳	۱۷۴۹۴۲	۷۳۶۵۴	۱۰۲۲۸۸	۰/۱۶	۱/۸۴	۸۶/۵۸	۱۱/۴۲
۵۹ - ۱۳۵۸	۶۴۵۴۳۴	۳۳۹۳۱۳	۳۰۶۱۲۱	۲۲۶۸۹۵	۱۰۵۱۱۰	۱۲۱۷۸۵	۰/۱۶	۰/۹۱	۷۳/۸۷	۲۵/۰۶
۶۰ - ۱۳۵۹	۶۱۵۵۲۴	۳۲۴۶۸۰	۲۹۰۸۴۴	۲۱۸۵۵۲	۱۰۰۲۷۳	۱۱۸۲۷۹	۰/۳۴	۱/۰۹	۸۹/۱۴	۹/۴۳
۶۱ - ۱۳۶۰	۶۷۵۹۲۷	۳۵۳۳۰۰	۳۲۲۶۲۷	۲۳۱۸۵۴	۱۰۵۰۴۷	۱۲۶۸۰۷	۰/۳۱	۱/۷۸	۸۹/۲۶	۸/۶۵
۶۲ - ۱۳۶۱	۶۹۰۹۰۹	۳۶۰۱۷۳	۳۳۰۷۳۶	۲۵۰۱۶۷	۱۱۸۳۹۹	۱۳۱۷۶۸	۰/۲۶	۱/۷۷	۹۰/۱۱	۷/۸۶
۶۳ - ۱۳۶۲	۷۱۸۰۸۰	۳۷۲۸۶۱	۳۴۵۲۱۹	۲۴۹۱۲۷	۱۱۸۷۶۲	۱۳۰۳۶۵	۰/۲۴	۱/۵۳	۹۰/۳۰	۷/۹۳
۶۴ - ۱۳۶۳	۷۲۵۸۷۹	۳۷۵۶۷۵	۳۵۰۲۰۴	۲۶۸۶۰۶	۱۳۰۹۶۵	۱۳۷۶۴۱	۰/۱۸	۶/۳۶	۸۶/۳۴	۷/۱۲

دوره ابتدائی

جدول شماره ۳

سال تحصیلی	تعداد آموزگاران دوره ابتدائی کشور	تعداد آموزگاران جنس		نسبت دانش آموز به آموزگار	تعداد کارکنان دوره ابتدائی	درصد ترکیب بر حسب جنس		نسبت دانش آموز به کارکنان دوره ابتدائی	تعداد آموزگاران دوره ابتدائی	نسبت دانش آموز به آموزگار	تعداد آموزگاران دوره ابتدائی	تعداد دانش آموز به آموزگار در تهران	خدمتگزاران مدارس ابتدائی
		مرد	زن			شهرها	روستاها						
۱۳۵۵-۵۶	۱۱۷۶۶۹	۵۱۴۶۲	۶۶۲۰۷	۸۰/۰۰	۹۱/۰۳	۳۵	۳۳	۱۸۵۶۰	۱۹/۲۷	۸۰/۷۳	۱۴۴۷۱	۳۹	
۱۳۵۶-۵۷	۱۲۹۱۵۷	۵۳۸۴۸	۷۵۳۰۹	۷۸/۵۶	۸۹/۱۹	۳۴	۳۱	۱۸۶۸۵	۱۶/۶۲	۸۳/۳۸	۱۴۴۰۵	۴۰	
۱۳۵۷-۵۸	۱۴۴۱۹۷	۵۶۵۹۵	۸۷۶۰۲	۷۸/۳۵	۸۷/۰۳	۳۲	۲۹	۲۲۷۴۵	۱۴/۰۳	۸۵/۹۷	۱۷۷۷۳	۳۶	
۱۳۵۸-۵۹	۱۹۱۱۸۲	۸۴۴۳۹	۱۰۶۷۴۳	۷۹/۴۶	۸۸/۰۰	۳۰	۲۴	۲۳۶۲۷	۱۴/۵۸	۸۵/۴۲	۱۷۷۷۳	۳۶	
۱۳۵۹-۶۰	۱۸۰۸۸۲	۷۸۴۶۸	۱۰۲۴۱۴	۷۸/۱	۸۶/۵۸	۲۹/۵۸	۲۴/۲۶	۲۴۲۶۰	۱۱/۱۳	۸۸/۸۷	۱۶۲۷۹	۳۸	
۱۳۶۰-۶۱	۱۹۲۵۴۹	۸۲۶۳۲	۱۰۹۹۱۷	۷۵/۲۳	۸۷/۱۵	۳۱/۸۹	۲۴/۹۶	۲۴۵۴۷	۱۰/۶۹	۸۹/۳۱	۱۵۶۰۰	۴۳	۲۷۱۰۲ نفر معادل ۱۰/۴۷ درصد کل کارکنان مدارس ابتدائی
۱۳۶۱-۶۲	۲۰۶۳۳۷			۷۷/۸۳	۸۶/۴۹	۳۰/۵۱	۲۴/۴۷	۲۴۸۲۴	۱۲/۲۶	۸۷/۷۴	۱۹۸۳۷	۳۵	۲۸۵۹۵
۱۳۶۲-۶۳	۲۰۱۵۲۶			۷۶/۸۷	۸۴/۶۷	۳۱/۳۴	۲۸/۳۹	۲۵۰۰۶	۱۲/۶۲	۸۷/۳۸	۱۹۳۹۶	۳۷	۲۸۶۳۲
۱۳۶۳-۶۴	۲۱۷۴۲۷			۷۶/۵۸	۸۴/۹۰	۳۱/۲۸	۲۷/۴۶	۲۴۰۸۲	۱۴/۸۸	۸۵/۱۲	۱۸۴۸۲	۳۹	۲۸۱۸۷

پیوست شماره دو

جداول دوره راهنمایی

سال تحصیلی	تعداد مدارس راهنمایی کشور	تعداد دانش آموزان راهنمایی کشور	تعداد دانش آموزان به تفکیک		تعداد دانش آموزان راهنمایی در تهران	تعداد دانش آموزان به تفکیک		درصد اشتغال به تدریس
			پسر	دختر		پسر	دختر	
۱۳۵۵-۵۶	۴۶۲۰	۱۳۶۸۹۱۰	۸۷۵۵۱۶	۴۹۳۳۹۴	۳۰۲۶۷۳	۱۶۴۲۹۲	۱۳۸۳۸۱	۲۲/۱۱
۱۳۵۶-۵۷	۵۱۴۲	۱۴۴۶۳۴۰	۹۱۷۵۷۱	۵۲۸۷۶۹	۳۰۶۲۳۳	۱۶۴۴۲۹	۱۴۱۸۰۴	۲۱/۱۷
۱۳۵۷-۵۸	۵۷۲۱	۱۵۳۵۲۶۳	۹۷۲۱۳۷	۵۶۳۱۲۶	۳۱۵۹۵۹	۱۶۹۶۵۹	۱۴۶۳۰۰	۲۰/۵۸
۱۳۵۸-۵۹	۶۸۲۶	۱۶۸۹۸۹۱	۱۰۶۳۴۴۸	۶۲۶۴۴۳	۳۳۱۵۲۱	۱۷۸۱۳۲	۱۵۳۳۸۹	۱۹/۶۲
۱۳۵۹-۶۰	۷۲۱۳	۱۵۷۵۰۶۴	۹۷۵۳۵۹	۵۹۹۷۰۵	۳۱۵۵۲۴			۱۹/۰۸
۱۳۶۰-۶۱	۸۳۲۵	۱۷۴۹۸۷۷	۱۰۷۸۵۴۳	۶۷۱۳۳۴	۳۳۳۶۸۶			۱۹/۰۷
۱۳۶۱-۶۲	۹۳۱۲	۱۷۱۷۰۹۷	۱۰۵۵۴۴۶	۶۶۱۶۳۱	۳۱۸۰۵۲	۱۶۶۲۲۴	۱۵۱۸۲۸	۲۲/۹۵
۱۳۶۲-۶۳	۱۰۰۶۵	۱۸۱۷۶۵۳	۱۱۱۴۱۰۷	۷۰۳۵۴۶	۳۳۴۱۳۱	۱۷۴۲۱۷	۱۵۹۹۱۴	۲۲/۷۳
۱۳۶۳-۶۴	۱۰۸۴۷	۲۰۲۱۵۲۰	۱۲۳۸۰۰۶	۷۸۳۵۱۴	۳۵۸۱۱۴	۱۸۶۶۹۴	۱۷۱۴۲۰	۲۱/۸۸
۷۵/۱	۴۳۶۴۸	۷۱۲۶۲	۱۱۴۹۱۰					
۷۵/۵۸	۴۰۹۱۹	۶۵۹۶۴	۱۰۶۸۸۳					
۷۶/۱۹	۳۹۵۸۵	۶۴۲۷۶	۱۰۳۸۶۱					
۷۵/۹۵	۳۵۷۰۰	۵۶۴۷۲	۹۲۱۷۲					
۷۴/۷۲	۳۳۰۰۸	۵۲۲۶۳	۸۵۲۷۱					
۷۷/۹۵	۳۸۰۱۸	۵۳۵۸۱	۹۱۵۹۹					
۷۵/۰۵	۳۵۲۰۷	۴۲۳۴۳	۷۷۵۵۰					
۷۴/۳۰	۳۰۷۹۷	۳۵۰۱۵	۶۵۸۱۲					
۷۶/۳۲	۲۷۵۷۱	۳۰۵۵۳	۵۸۱۲۴					

سال تحصیلی	وضعیت تحصیلی کارکنان مدارس راهنمایی بر حسب درصد				نسبت دانش آموز به آموزگار	تعداد کارکنان مدارس راهنمایی در تهران	تعداد کارکنان تهران به تفکیک		درصد به کل کشور	درصد اشتغال کارکنان آموزش به تدریس به آموزگار در تهران	نسبت دانش آموز به تدریس به آموزگار در تهران	خدمتگزاران مدارس راهنمایی
	دانشگاهی	فوق دیپلم	دیپلم	کمتر از دیپلم			مرد	زن				
۱۳۵۵-۵۶	۱۱/۴۵	۵۷/۵	۳۰/۳۷	۰/۶۸	۳۰	۱۱۷۶۸	۳۳۷۶	۸۳۹۲	۲۰/۲۵	۷۷/۷۷	۲۹	۱۰۷۸ نفر معادل ۱۱/۵ درصد کل کارکنان دوره راهنمایی
۱۳۵۶-۵۷	۱۰/۴۷	۶۰/۹۷	۲۷/۹۰	۰/۶۷	۲۹	۱۲۴۸۳	۳۳۳۷	۹۱۴۶	۱۸/۹۴	۷۵/۴۵	۳۰	
۱۳۵۷-۵۸	۸/۸۶	۶۴/۹۸	۲۵/۶۵	۰/۵۲	۲۶	۱۴۰۷۵	۳۶۸۶	۱۰۳۸۹	۱۸/۱۵	۷۵/۱۸	۳۰	
۱۳۵۸-۵۹	۷/۶	۷۰/۴	۱۹/۵۴	۲/۴۶	۲۴	۱۵۵۷۶	۴۳۹۷	۱۱۱۷۹	۱۷/۰۰			
۱۳۵۹-۶۰	۶/۰۲	۷۱/۳۶	۲۱/۶۸	۰/۹۴	۲۵							
۱۳۶۰-۶۱	۵/۳۶	۷۰/۰۸	۲۳/۳۲	۱/۲۴	۲۵							۱۳۸۰۸ نفر معادل ۱۳/۰۳ درصد
۱۳۶۱-۶۲	۴/۶۲	۶۴/۷۹	۲۹/۴۵	۱/۱۴	۲۲							۱۴۲۳۳ نفر معادل ۱۲/۰۵ درصد
۱۳۶۲-۶۳	۴/۴۴	۶۴/۲۴	۳۰/۱۲	۱/۲۰	۲۲							۱۴۰۴۳ نفر معادل ۱۱/۶۱ درصد
۱۳۶۳-۶۴	۴/۰۴	۶۸/۹۵	۲۵/۷۸	۱/۲۳	۲۳							۱۴۱۵۹ نفر معادل ۱۰/۹۷ درصد

پیوست شماره سه

جداول دوره متوسطه

جدول شماره ۶

دوره متوسطه

سال تحصیلی	تعداد مدارس متوسطه در کشور	میانگین دانش آموز در کلاس	تعداد دانش آموز در سطح کشور	تعداد دانش آموز بر حسب جنس		تعداد دانش آموز در سطح تهران	تعداد دانش آموز بر حسب جنس		درصد نسبت به کل کشور	تعداد کارکنان مدارس متوسطه در سطح کشور	تعداد کارکنان بر حسب جنس		درصد اشتغال کارکنان مدارس به تدریس
				پسر	دختر		پسر	دختر			مرد	زن	
۵۵-۵۶	۱۷۱۶	۴۰	۷۴۰۴۷۱	۴۴۶۹۷۴	۲۹۳۴۹۷	۲۰۸۱۶۱	۱۱۳۳۷۰	۹۴۷۹۸	۲۸٪	۲۳۹۶۵	۱۶۹۵۶	۷۰۰۹	۷۹٪
۵۶-۵۷	۱۸۲۴	۴۲	۷۵۶۵۲۳	۴۴۴۴۶۶	۳۱۲۰۵۷	۲۰۵۰۸۵	۱۰۸۰۵۳	۹۷۰۳۲	۲۷٪	۲۶۱۴۸	۱۸۲۶۲	۷۸۸۶	۷۶٪
۵۷-۵۸	۱۹۴۶	۴۳	۸۳۱۲۵۶	۴۸۴۴۲۷	۳۴۶۸۲۹	۲۰۷۷۱۵	۱۰۵۳۱۰	۱۰۲۴۰۵	۲۴٪	۳۰۱۵۷	۲۱۰۳۳	۹۱۲۴	۷۴٪
۵۸-۵۹	۲۲۹۵	۳۴	۹۴۹۴۰۲	۵۵۴۹۱۸	۳۹۴۴۸۴	۲۲۴۲۹۴	۱۱۲۹۵۹	۱۱۱۳۳۵	۲۳٪	۳۸۰۶۲	۲۶۷۶۸	۱۱۲۹۴	۷۷٪
۵۹-۶۰	۲۴۷۹	۴۳	۹۴۱۵۲۸	۵۵۶۷۳۷	۳۸۴۷۹۱	۲۲۹۷۷۹	۱۱۴۲۲۰	۱۱۵۵۵۹	۲۴٪	۴۰۱۴۵	۲۷۲۸۲	۱۲۸۶۲	۷۲٪
۶۰-۶۱	۲۷۷۱	۳۸	۹۲۷۷۵۷	۵۳۵۴۶۶	۳۹۲۲۹۱	۲۱۴۴۶۶	۱۰۶۳۰۳	۱۰۸۱۶۳	۲۳٪	۴۴۳۰۶	۲۹۸۸۰	۱۴۴۲۶	۷۵٪
۶۱-۶۲	۲۸۰۷	۳۴	۸۴۹۰۵۴	۴۶۷۰۶۳	۳۸۱۹۹۱	۱۹۶۲۲۳	۹۱۵۵۹	۱۰۴۶۶۴	۲۳٪	۴۶۹۹۹	۳۱۳۷۸	۱۵۶۲۱	۷۴٪
۶۲-۶۳	۲۹۰۳	۳۴	۸۶۷۴۲۳	۴۶۹۵۱۳	۳۹۷۹۱۰	۱۹۸۳۰۵	۹۱۲۴۴	۱۰۷۰۶۱	۲۲٪	۵۰۲۷۵	۳۲۵۵۴	۱۷۷۲۱	۷۲٪
۶۳-۶۴	۲۹۷۱	۳۴	۹۰۱۰۵۶	۴۹۰۷۶۹	۴۱۰۲۸۵	۲۰۰۶۳۲	۹۵۰۰۶	۱۰۵۶۲۶	۲۲٪	۵۲۸۹۵	۳۳۴۰۲	۱۹۴۵۷	۷۵٪

دوره های فنی و حرفه ای

جدول شماره ۷

سال تحصیلی	تعداد مدارس فنی و حرفه ای	تعداد دکل هنرجویان مدارس فنی و حرفه ای	درصد کاهش و افزایش	تعداد دکان رکنان مدارس فنی و حرفه ای
۱۳۵۵ - ۵۶	۶۱۶	۲۰۱۴۷۲	-	۹۷۷۶
۱۳۵۶ - ۵۷	۶۷۵	۲۳۲۷۵۵	-	۱۱۹۲۴
۱۳۵۷ - ۵۸	۷۰۴	۳۵۶۳۰۳	-	۱۴۵۰۳
۱۳۵۸ - ۵۹	۷۵۵	۲۶۴۸۲۹	-	۲۰۷۶۲
۱۳۵۹ - ۶۰	۶۵۴	۲۰۱۸۶۹	-	۱۷۹۸۴
۱۳۶۰ - ۶۱	۶۰۷	۱۵۸۶۷۳	-	۱۶۸۴۲
۱۳۶۱ - ۶۲	۵۹۵	۱۲۷۳۸۹	-	۱۵۶۲۱
۱۳۶۲ - ۶۳	۶۹۴	۱۴۰۷۶۵	-	۱۶۴۴۱
۱۳۶۳ - ۶۴	۷۵۵	۱۷۹۲۰۳	-	۱۸۰۷۶